ՏԱՐԻ 45ՐԴ ԹԻՒ 289 Կ. ՊՈԼԻՍ, 26 ՄԱՐՏ/8 ԱՊՐԻԼ 1902 29 ԶԻԼՀԻՋԷ 26 ՄԱՐՏ 1318 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ-Ի ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ.

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պազար Ալի ճաստէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره‌خانه‌سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولو داره خصوصه

ՄԱՆԶՈՒՄԷ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ

ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

26ՐԴ ԹԻՒԸ

Աշխարհաբար Նարեկի

ԱՅՍՕՐ ՊԻՏԻ ՍՏԱՆԱՔ

ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ

ՎԻԼՖՐԻՏ ԼՕՐԻԷ ԵՒ ԶԷՄՊՐԼԷՅՆ

Սբր Վիլֆրիտ Լորիէի դէմքը ծանօթ չէ մեր շատ մը ընթերցողներուն։ Ընենք անմիջապէս թէ յիշեալը Քանատայի Ֆրանսայի ցեղին կը վերաբերի, և այս միջոցիս ալ Հիւսիսային Ամերիկայի անգլիական գաղթականութեան՝ Տոմինիոնի դահլիճին նախագահն է։ Թէ՛ ի բնէ ֆրանսացի ըլլալ և թէ՛ միանգամայն անգլիական ամենամեծ գաղթականութիւններէն միոյն վարչապետը, քաղաքային կամ ընկերային սովորական երեւոյթներէն չի կրնար համարուիլ։ հետեւաբար այդ հակասութիւնը պիտի նշանակէ թէ Վիլֆրիտ Լորիէ ալ սովորական մարդ մը՝ սովորական դիւանագէտ մը չէ։ Միջազգային մամուլը վաղուց՝ ի վեր հանած է յիշեալ վարչական նկարագիրին բարեխառնութիւնն ու հրապուրիչ նրբութիւնները։ Մէկ քանի տարի առաջ երբ Վիքթորիա թագուհւոյն յոբելեանին առթիւ Շեբիթհատի հանդէսներուն միջոցին, կը նախագահէր Քանատայի կողմանէ ղրկուած պատուիրակ մարմնոյն, անգլիական հանրութիւնը մօտէն գնահատեց անոր մեծ յատկութիւնները։ Ֆրանսացիներն ալ ծափահարեցին Լորիէն երբ այս վերջինը Բարիզն ալ այցելեց, կարծես յայտարարելու համար աշխարհի հանրային կարծիքին թէ որքան որ ալ բրիտանական հպատակ, չէ մոռցած իր ֆրանսական ծագումը։ Բայց կ'արժէ փութալ նաեւ յայտնելու թէ Քանատայի դիւանագէտը լիովին զգալով իր դիրքին կարեւորութիւնը ու փափկութիւնը, աւելի անգլիասիրութիւն կը ցուցնէ իր պաշտօնավարութեանը մէջ քան ո և է աւստրալիական կամ ափրիքանտեր նախարար։ Ըսել է որ յիշեալը կասկածելի մէկը չի համարուիր Անգլիացիներուն համար։ Երկրորդ։ եթէ հասկնալ ուզենք թէ ո՛ր աստիճան սերտ են կամ կրնան ըլլալ բրիտանական գաղթականութիւններուն և մայրերկրին յարաբերութիւնները, երկու պարագայ պէտք է նկատի առնել։ Եթէ անգլիասիրութեան մոլութիւնը ունինք, Քանատայի ընթացքը վկայ պէտք է որ բերենք մեր համոզմանը ճշգրտութիւնը ապացուցանելու, իսկ եթէ անգլիատեաց ենք, միշտ ի վեր հանելու ենք Աւստրալիոյ անջատման միտումներն ու ճիգերը։ Մենք միշտ կը նախամեծարենք ոչ մին ըլլալ և ոչ միւսը, բայց որովհետեւ փափուկ և ի բնէ անորոշ այսինքն պարագաներէն կախում ունեցող խնդիրներուն մէջ միշտ աւելի տրամաբանական է իրաց արդի վիճակը հետապնդել... կը մտածենք թէ Քանատայի և Անգլիոյ յարաբերութիւնները քննելէ վերջ մեր յանգած եզրակացութիւնները եթէ բոլորովին չգոհացնեն անգլիատեացները, գէթ անգլիասէրներուն բողոքը գրգռելու ալ առիթ չեն ընծայեր։ Այս տեսակէտէն թելադրեալ, մտնենք խօսքս մեր նիւթին մէջ։

Զէմպրլէյնի և իր դպրոցին բոլոր ջանքերը բրիտանական դաշնակցութեան մը, կատարեալ կայսրութեան մը կը յանգին։ Տարակոյս չկայ թէ իրաւունք ունինք «կատարեալ» բառը գործածելու, որովհետեւ որքան որ ալ «կայսրութիւն» բառը Պիքոնսֆիլտէն սկսեալ սահմանափակ կերպով Հնդկաստանի համար և այնուհետեւ մինչեւ ցայսօր ընդլայնուելով գործածուեցաւ, բնական է խորհիլ թէ արդի բրիտանական կայսրութիւնը՝ Պիզմարքի հիմնած կայսրութեան չի նմանիր։ Հնդկական գաղթականութիւններէն դուրս ցեղային գրեթէ միութիւնը և կամ ներդաշնակութիւնն է որ կը տիրէ բրիտանական կայսրութեան մէջ, այսինքն պարզապէս տեսական ու բարոյական երեւոյթ մը՝ կապ մը, բայց մինչեւ ցարդ գերմանական երկիրներուն նման Աւստրալիա, Քանատա, Նոր Զէլանտա, Հարաւային Ափրիկէ չեն մասնակցիր Անգլիոյ՝ մայր-երկրին ծախքերուն։ Եւ եթէ մասնակցին, տարակոյս չկայ թէ Մեծն Բրիտանիա որ այժմ եւրոպական ո և է երեք երկիրներու ծովային ուժերուն դիմադրելու համար 69 առաջնակարգ զրահաւոր ունենալէ վերջ, 90 ունենալ կ'ուզէ և փոխանակ 160 յաւելուրակի՝ 186 վամ երկու հարիւր, պիտի փափաքի պատրաստել այնպիսի ծովային հակայ նաւատորմիղներ, որոնցմով կարենայ դիմադրել բոլոր միւս երկիրներու ուժերուն, և ընդհանուր աշխարհի վաճառականութեան միակ առնոյքը կազմել։ Այդ է ահա անգլիացի էմբէրէ էոՒՆերուն եւրաղը կամ խէալը, և այդ խէալին գործադրումը ջերմապէս հետապնդելու նպատակաւ է որ, Մ. Զէմպրլէյն անցեալ յունվարի 23ին յայտարարեցիր մը ուղղելով Քանատայի ընդհանուր կառավարիչ լորտ Մինթօի, (Այդ գիրը դեռ նոր հրատարակուեցաւ) հրաւիրած էր այս վերջինը յայտնել Քանատայի դահլիճին վարչապետ սբր Վիլֆրիտ Լորիէի թէ՝ «Անգլիական կառավարութիւնը օգտուելով թագադրութեան հանդէսի միջոցին բոլոր գաղթականութեանց վարչապետերուն Լոնտոն գտնուելու առիթէն, մտադիր է բանակցութեան նիւթ ընել մայր երկրին և իր գաղթականութեանց, տպատական և առեւտրական յարաբերութիւնները, ինչպէս նաեւ կայսրութիւնը միասին պահպանելու պարագաները, և այլն։»

Գիտէք ինչ եղաւ այդ ծանուցագրին արդիւնքը։ Լորտ Մինթօ՝ տեսակցելէ վերջ Լորիէի և միւս նախարարներուն հետ, ի պատասխանի հեռեւեալը հեռագրեց Զէմպրլէյնի. «Նախարարներուս կարծիքին համեմատ, ձեր յունվար 23 թուակիր զեկուցագրին մէջ յիշուած խնդիրներէն, դիպչելու բրիտանական կայսրութեան բոլոր անդամներուն առեւտրական յարաբերութիւնները օգտակար կերպով բանակցութեան դրուիլն էր բնականաբար որ թելադրեց զինքը վերոյիշեալ զեկոյցը ընելու, բան մը որ բրած էր արդէն 1897ին, այսինքն Շեբիթհատի հանդէսներու միջոցին, բայց անօգուտ կերպով։

Հետեւապէս այս անգամ Սբր Վիլֆրիտ Լորիէ կը նախասահմանէ, կամ կը սահմանափակէ թագադրութեան հանդէսին տեղի ունենալիք համաժողովին աշխատութեանց դաշտը։ Բայց եթէ վերոյիշեալ գլխաւոր կէտը զանց առնուի, ինչ կը մնայ այլ եւս ուշադրութեան արժանի։ Կայսրութիւնը պահպանելու խնդիրը։ — ենթադրենք որ Աւստրալիա և Քանատա հաւանին աւելցնել իրենց ցամաքային և ծովային ուժերը, բնական չէ՞ մտածել որ՝ օր մը այդ միւնոյն ուժերը կրնան անգլիացիներուն դէմ դառնալ։ Կայսրութեան առեւտրական յարաբերութիւնները աւելի ներդաշնակելու խնդիրը — բայց ո՞վ կրնայ ըսել թէ մայրերկիրը՝ Աւստրալիա և Քանատա միեւնոյն ապրանքը կ'արտածեն, և միեւնոյն ապրանքը կը ներածեն։ Եւ եթէ երեւակայենք որ գաղթականութիւնները մեծաւ մասամբ նախնական նիւթեր ղրկելով Անգլիա, այս վերջինն ալ արտածէ զայնս, թէ օտար և թէ իր գաղթականութիւնները կազմող երկիրներուն մէջ, և այդ կերպով վերոյիշեալ պայմանը ասիճան մը գործադրելի նկատուի, մինչ կարելի է մոռնալ այն ընդհանուր անտեսական կանոնը, որուն համեմատ ամէն նախնական նիւթ արտածող և արուեստական ապրանք ներածող երկիր, հեռագ

մասին քննութիւնը կը ճանչնայ և ալ այնուհետեւ արագ արագ կը յառաջդիմէ։ Այսօր իրեն հասակակից տղոց չափ, և թերեւս անոնցմէ աւելի հանճարեղ և մտայի է ան. մէկ գաւառանքով, հաղորդակցութեան մէկ միջոցով այդ պատանին անոնցմէ աւելի յաջողակ և փայլուն է։

Թովմաս իր հեղնամտոյր և մանագամայն կարողի բնաւորութեամբ ամէնուն համակրանքը չհած է, ամէնքը «սիրական Թովմաս»ը կ'անուանեն զինք և կը գուրգուրան իր վրայ։

Անգամ մը, հարկ կ'ըլլայ որ Միացեալ-Նահանգաց նախագահին, Մաքինլիի, ներկայանայ Թովմաս։ Կը պատուիրեն իրենոր նախագահին ներկայութեան չնստի. «Ինչո՞ւ» կը հարցունէ դժգոհ դէմքով, «Սենկին մէջ բաւական աթոռ չկա՞ որ թէ ինք և թէ ես նստինք»։ Երբ կը բացատրեն իրեն թէ՝ նստիլը յարգանքի պակասութիւն պիտի ըլլար՝ ալ չի դժկամակիր և ամբողջ ժամ մը սիրայօժար ոտքի վրայ կը կայնի։

Թովմաս քաջ լողացող, թիավարող և հեծելանիւ նստող մըն է, Պոզոնի փողոցները աչքերը բաց եղողէ մը աւելի ադեկ կը ճանչնայ։ Երբեմն հրապարակաւ իր չարադրութիւններն ալ կը կարդայ, գիտէ՞ք ինչպէս, ալ ձեռքին մատներով բառերը կը կարդայ ձախ ձեռքին մատներով ուրիշի մը ձեռքին վրայ կը հեգէ զանոնք և այդ երկրորդ անձը բարձրաձայն կ'արտասանէ շարադրութիւնը։

Կ'ըսեն թէ՝ հնարելու մասնաւոր հանճար մը ունի այս տղան, տան մը մէջ ելեւքարական զանգակներ զետեղած, վերամարտ մեքենաներ շինած է առանց սեսնելու։ Թերեւս քսաներորդ դարուն մեծագոյն հնարիչը ըլլայ կոյր, խուլ և համր Թովմաս։

Մինչ այս տողերը կը գրեմ, իր պատկերը աչքիս առջեւն է. խոշոր բարեձեւ գլուխ մը՝ նոյնքան բարեձեւ իրանի մը վրայ, աչքերը նուազուն, շրթունքները անխօս այլ ժպտուն, դէմքին վրայ կը կարդացուի անզուսպ կորով մը, ձեռներէց ոգի մը, և սրտի անհոգն բարութիւն ու ազնուութիւն։ Ու կը խորհիմ մեր կարգ մը պատանիներուն վրայ, ամէն կարողութիւններով օժտուած և ամէն դիւրութիւններ ի ձեռին՝ որոնք «բաղդը կը փնտռեն իրենց շուրջը», փոխանակ իրենց մէջը որոնելու զայն, որոնք կը դանդատին թէ՝ կարգանալու, յառաջդիմելու աւութիւր չի ներկայանար իրենց փոխանակ անտրտունջ առիթը իրենք փնտռելու։

Թովմաս Սգինոբը՝ որ կը խոստանայ ապագային մեծ հնարիչը ըլլալ՝ ինչ կարկառուն օրինակ մըն է անոնց՝ որ չեն դործեր, այլ՝ ձեռքերնին ծալած կը սպասեն։

Ամերիկեան Վարքագրէ

Պ. Ց. ՏԱՑԵԱՆ

ՀԱՐՏԱՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
ԱՌՏՆԻՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐԿ

(Շարունակութիւն երէկուընէ)

Կը լեղակեն (չիվիլիզմիշ) մեռաքսը 60 մաս գաղջ ջուրէ և մէկ մաս լեղակէ կազմուած լոգարանի (այսինքն այն դործողութեան յատկացեալ ամանի մը) մէջ ընկղմելով դայն 24 ժամ։ Հանել է եթէ մէկ օրայ մեռաքս լեղակենք, 60 օրայ ջուր և մէկ օրայ լեղակ պիտի դործածենք, և իր լոգարան (եվոց) ամանին մէջ 24 ժամ պիտի եռացնենք (եփենք)։

Բուրդը լեղակելու համար, 100 քիլօ բուրդին համար՝ 900 լիդրա ջուր, 25 քիլօ լեղակ և 5 քիլօ գբրբմ թարթարի կը գործածեն։ Ա՛ռ բաղադրութեամբ եռացած հեղուկին մէջ կ'ընկղմեն բուրդը երեք ժամու չափ, յետոյ պաղ ջուրէ կ'անցընեն կամ անով կը ցայտեն(*)։

Կանեփը, վուշը, բամպակը լեղակելու համար՝ նախ «նուա տը կալ»ով բաղադրեալ եռացումէ «տէքօքսիոն»մը կ'անցընեն։ Սակայն 100 քիլօ բամպակին համար կը դործածեն 20 քիլօ ծեծուած մանրցուցած «նուա տը կալ» զոր կ'եռացնեն (կ'եփեն) 150 լիդրա ջուրի հետ, խալիին կամ ամանի մը մէջ։ Խալիին կամ սանը երկաթէ ալ չըլլայ՝ հոգ չէ։ Վուշն ու կանեփն ալ բամպակին չափովը անցնելու է սոյն դործողութենէն։ Երբ բամպակը, կանեփը, վուշը այս առաջին լուացքէն կ'անցնին, այն ատեն լեղակէ (չիվիաէ) լոգարանի մէջ կ'ընկղմին։ Թէ որչափ ատեն որքան ջուրի ու լեղակի մէջ ընկղմելու է. ճիշտ վերը մեռաքսը լեղակելու համար ինչ դործողութիւն պատուիրուած էր, նոյնպէս ընելու է նաեւ ասոնց համար։

(*) Ցայտը դաւառական ու ռամկական ընտիր բառ մըն է, զոր կը դործածեն կիները, իրենց տան բակին մէջ սապոն տաք ջուրով ճերմակեղէնները (չամաշը) մաքրելէ յետոյ, զայնս աղբիւրը կամ դետը տանելով և մաքուր ջուրով նորէն լուալուն։ Հոս՝ դաղափարի այս կարգին մէջ յիշենք նաեւ «անքռել»ն ալ. օճառով ու տաք ջուրով ճերմակեղէնները մաքրելու, լուալու դործողութեան կ'ըսեն անքռել, որ ըսել է օճառել կամ անառել դրական ձեւով։

ԽԱՐԻՃԻՅԵԼԷ

ԹՐԱՆՍՎԱԼ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ. — Պօէր էսիրլէրինի գաթլ իթտիքլէրինտէն տօլաեը, Ավսթրալիալը իքի զապիթ իլէ պիր Ինկիլիզ՝ տիվանը հարպ հուզուբրընտա մուհաքէմէ օլունտուգտան սօնրա, իտամ վէ տիկէր պիր Ավսթրիալը զապիթ տէ միւպպէտէն հապտա մահքիմ իտիրմիշ տիր։ Կապէթալարա վիրուտ իտէն պիր խապէրէ նազարէն, մուսահիլէյն զապիթլէր՝ կէչէն սէնէ Պօէրլէր թարաֆընտան մէճրուն պիր Ավսթրալիալը նէֆէրին իտամ օլունտասընտան տօլաեը ինթիգամ ալմագ իչուն, Պօէր էսիրլէրինտէն պիր գաչ քիչիսի գաթլ իթտիրմիշլէր տիր։ Տիկէր պիր խապէրէ նազարէն, Ավսթրալիալը զապիթլէր՝ սրրֆ սրրգամ մագասը իլէ պիր գաչ Պօէր իլէ պիր Ավսթրալիսի միսիոնէրինի գաթլ իթտիրմիշլէր տիր։

ԶԻՆ Ա.Հ.ՎԱԼԸ.—Բէքինտէն «Թայմզ» կազէթասընա իշար օլունուեօր։

Ճէմահիրը Միւթթէֆիգա հիւքիւմէթի՝ Շանթունկտա Ավման սէրմաեէտարանը թարաֆընտան ախզ օլունան իմթիեազամ հագգընտա Ավմանիա հիւքիւմէթինտէն իզահաթ թալէպ իթմիշ վէ Ավմանիա հիւքիւմէթի՝ վէրտէի ճէվապտա, Զինին Շանթունկ վիլաեէթինտէ Ավման սէրմաեէտարանընդն պիր չօգ մասէն վէ սարբէ իմթիեազամը պտրդընը վէ պունունլա պէրապէր, մէղգիւր իմթիեազամընդն ինհիսար սուգ ըրթթինտէ օվմատընդնը վէ մէղգիւր վիլաեէթտէ տիկէր տէվլէթլէր թէպասընդն տախի իմթիեազամ պտպիւլէճէբէրինի ճէմահիրը Միւթթէֆիգա հիւքիւմէթինի թէպլիղ իթմիշ տիր։

ՇԻԼԻ Ա.Հ.ՎԱԼԸ.—Վալբարէզոտան «Թայմզ» կազէթասընա իշար օլունտուղունա նազարէն, ապրիլին 7ինտէ Շիլի բարլամէնթօսը ֆէվգէլատէ սուսէթտէ ադը իմթիմա իտէնէք տիր։ Մէղգիւր իմթիմատա, հիւքիւմէթ թարաֆընտան Վալբարէզօտա բրնթրմ ինչասը, «Բինթօ» վէ «Սիրաչօրիչ» նամ գրուազէօրլէրին սաթուն ալընմասը, վէ Անտ տաղլարը իւզէրինտէ տէմիր եօլը ինչասը հագգընտա վէրիլէճէք դանուն լաեիհալարը թէզէքքիր օլունմագ տըր։

ԻԹԱԼԻԱ ՕՐՏՈՒՍԸ.— Իթալիանը պէօեիւք ասքէրի մէէմուրլարը արասընտա եագընտա մուհիմմ թէպատիւլաթ վուզու պուլամագ տըր։ Էվվէլա տիւք տ'Ասօսթա՝ Թիւրինօ ֆրրգասը գումանտանլըղընա թաեին օլունամագ տըր։ Իթալիա օրտուլարընտան իւչինին գումանտանլարը թէպտիլ օլունամագ տըր։

Մ. ԲԻԻՅԲԻԷՐԻՆ ՊԷԵԱՆԱԹԸ. — Հօլանտա պաշ վէքիլի Մ. Բիւլէր՝ «Լօքալանձայկըր» կազէթասընդն մուհարրիրլէրինտէն պիրինէ աթիաէքի պէեանաթատ պուլունմուշ տըր։ Մուշարիւէյտ պաշ վէքիլ՝ էվվէլա Ֆիլիպինկ թարաֆընտան վուզուպուլան թէվասսութը Ինկիլիէրանընդ գասուլ իթմէտիեինտէն տօլաեը թէէսիւք իթտիքտէն սօնրա տէմիշ տիր քի, «Սուլէ արզուսը Ինկիլիէրատա խայը թէրագգը իթմիշ տիր վէ ազ միւտտէթ զարֆընտա ճէնուպի Աֆրիգա մուհարէպէսի խիթամ պուլամագ տըր։ Ինկիլիէրա հիւքիւմէթի՝ 6,000 գատար ֆիլիփինկ ալիէսինի Թրանսվալատան իսրաճ իթմիշ օլունտուղունտան, Ֆիլիփինկ հիւքիւմէթի պունլար իչուն օլտուգճա ֆէտապէարլըգտա պուլունմագտա տըր։ Տիկէր ճիհէթտէն, Պօէրլէրին ճէսուրանէ մուգավէմէթի՝ ֆիլիփինկ միլլէթինին հրսսիյեաթընը գուվվէվէլէշտիրմիշ տիր. պիդ Հօլանտալըլար՝ Պօէրլէրին պուլունտուղը հալ վէ մէվգրտա պուլունմուշ օլսա իտիք, իսթիգալըմընը միւտաֆտա զրմընտա մանվ օլունճաեա գատար մուհարէպէեէ տէվամ իտէնէք տիր։» Մուշարիւէյ՝ Ֆիլիփինկ իլէ Ավմանիա հիւքիւմէթինին միւնասէպաթընա կէչէրէք, տէմիշ տիր քի, «Ֆիլիփինկ հիւքիւմէթի՝ հիշ պիր վագթ Ավմանիա հիւքիւմանը միւթթէֆիտէսի սիլքինէ կիրմէեէէք տիր։ Ֆիլիփինկինին Ավմանիա թարաֆընտան ֆէթհ իտիմէսի տէ Ավմանիա հիւքիւմէթի իչուն քէք թէնիքէվի օլուր, զիրա պու թագտիրէք, Իրլանտա նասըլ Ինկիլիթէրա իչուն պէօեիւք պիր զաաֆա սէպէպ օլուեօրսա, Ֆիլիփինկ տէ Ավմանիա իմբէրաթօրլըղը իչուն վախիմ պիր պէա թէշքիլ իտէճէք տիր։

ԱՎՄԱՆԻԱ ՎԷ ԿՐԻՄ ՄԷՍԷՆԷՍԻ. —«Բէրլինիչէ Զայթունկ» կազէթասը՝ Կրիմ մէսէլէսինտէն տօլաեը, Կալիչիա վէ Բօզնանի էեալէթլէրինտէի Լէհ կազէթալարընդն եազտըգլարը ֆէզրատարա ճէվապէն նիմ ըէամի պիր պէնտ նէշր իտէրէք, Ավմանիա հիւքիւմէթինին ասքէրի մուխապիրլերի թէշվիգ իթմէտիեինի վէ միրալայ Կրիմին Ավման օլմաեուպ, Բուս օրթօտօքս օտուղունը պէեան իթմիշ տիր։

ԱՄԷՐԻԳԱՏԱ. Էթ ԹՐԸՍԹԸ. — Ամերիգա կազէթալարը՝ սօն ատֆա թէշքիլ օլունան էթ սէնտիգասը ալէյհինտէ շիտտէթլի մագալէլէր եազմագտա տըրլար։ Մէղքիւր սէնտիգա՝ սէրմաեէսի 3 միլիար օլտուղունտան, էթ բիեեացասընը ինհիսար ալթընա ալմըշ վէ պու սէպէպտէն տօլաեը, պինլերճէ արլէլէր էթ եէմէքտէն մահրում գալմըշ տըր։

Կազէթալարընդ բիվաեէթինէ կէօրէ, Տաքօթա էեալէթինտէ 4 պուէուգ միլիար սէրմաեէ իլէ եագընտա եէնի պիր սէնտիգա թէշքիլ օլունճագ վէ պու հալտէ իքի սէնտիգանընդ բէգապէթինտէն էթ ֆիսթը էնէճէք տիր։

ԻԹԹԻՃԱԳԸ ՄԻԻՍԷԼԼԷՍ. — Միլանտա նէշր օլունան «Բէրսէլէրանս» կազէթասը՝ Ավսթրիա մաթպուաթը թարաֆընտան Իթալիա բոյթիթգասընա գարշու կէսսթէրիլէն էմնիյեթսիզլիք հագգընտա շիտտէթլի պիր մէգալէ նէշր իթմիշ տիր։ Մէղքիւր կազէթանընդ մէգալէսինի իգթիրաս իտէն «Բօքօլօ Բօմանօ» կազէթասը տախի «Բէրսէլէրանս» կազէթասընդն տէտիրի կիպի Իթալիանընդ բարա բիեացասը՝ Բարիզ օլտուղունը վէ պինաէն ալէյհ, Իթալիանընդ Ֆրանսա իլէ օլան միւնասէպաթընդ էլի պիր եօլա տէօքտիւնի վէ Ավսթրիանընդ տախի խուսուսընդ մէնաֆիինի մուհաֆազա իչուն, Ռուսիա հիւքիւմէթինէ գոնտիրմէ թէշէպպիւսաթտա պուլունտուղունը պէեան իտիեօր։

—Բօմատան «Տէպա» կազէթասընա պիտիրրիլտիեինէ կէօրէ։ Մ. Բրինէթթի իլէ Մ. Պիւլօվ՝ պէնլէրինտէ սթիտէքի մէվատտը գարարլաշտրմըշլար տըր։ Էվվէլա եէնիսէն ադա օլունճագ իթթիֆագ մուահէտէսինտէն, Ֆրանսաեը կիսճէտիրէճէք ֆրգրաեը գալտրրմագ. սանիյէն թիճարի մուահէտ ադը իչուն թամ պիր իթթիլաֆ հասրլ օլմագտըզը, իթթիֆագ մուահէտսինի իմզալամագ։

ԱԼՄԱՆԻԱ ՏԱՀԻԼԻ ԱՀՎԱԼԸ.— Բրուսիա վիւքլէսընտան գոնթ Բօզատօվսքինէ ճէնուպի Ավմանիաեա սեեահաթը՝ Ավմանիա պաշ վէքիլինին Ավմանիա միթթէֆիտ հիւքիւմէթլէրի իլէ վէ պախուսուս Պավիէրա իլէ ամիգ վէ սամիմի միւզաքէրաթտա պուլունարագ տահիլի մուհիմմ մէսէլէլէրին հալլինէ գարար վէրմիշ օլմասընտան նէյէթ իթտիեինի «Միւնխընր նախրիխթէն» կազէթասը՝ բէսմէն իլան իթմիշ տիր. Գոնթ Բօզատօվսքի իլէ Պավիէրա վիւքէլաեը բէխսի արասընտա վուգու պուլան միւլագաթ մէմնունիյեթի վէ կիսմրիկ վէ մալիյէէ խուսուսընտա իթիլաֆը մուճիպ օլմուշ տըր։

Կիսմրիկ թարիֆէսի գօմիսիօնընտա, հուպպաթ իչուն կէսսթէրիլէն հատը ասղարի կիսմրիեինին արթբրբլամաեաեը հագգընտա տէրմէեան իտիլէն ֆիքրէ, Ավմանիա պաշ վէքիլինին էն մէթին ֆիքրլէրինտէն պիրի նազարը իլէ պագըլմալը տըր։ Տիկէր թարաֆտան, պու կիսնքի պօրա գանունը՝ Ավմանիանընդ իգթիատտի մէնաֆիինէ մուվաֆֆագ օլմատընդնտան, թէպտիլի լիւզումը հագգընտա գանաաթ հասրլ օլմուշ տըր։ Ավմանիա կիսմրիկ լաեիհասը՝ հալը հազրը իւզրէ թաթպիգ իտիլտիեի վէ հիւքիւմէթլէր վարիտաթը չօզալտըզը հալտէ, պօրա գանունունընդ ըսլահ իտիլէճէեի զանն օլունուեօր։

ՖՐԱՆՍԱ ՏԱՀԻԼԻ ԱՀՎԱԼԸ.— Ֆրանսա խարճիյէե նազարը Մ. Տէլգասսէ Արիէժ տէբարթմանընդն մէպուսը պուլունտուղունտան, կէչէնլէրտէ մէղքիւր տէբարթման տախիլինտէ վագը Ֆապան չէհրինտէ բարլագ պիր նութգ իյրատ իտուպ, իւչիւնճի ճիմհուրիյէթ տէվրինտէ Ֆրասսանընդ իթմիշ օլտուղը թէրագգըեաթտան պահս իթմիշ տիր։ Ամնը կիւնտէ, պահրիյէ նազարը Մ. Լանէսսան՝ Լիոն չէհրի ճիվարընտա Վիրնէզոն նամ մէգրատա միհիմմ պիր նութգ իյրատ լթմիշ. վէ 25 սէնթ զարֆընտա Ֆրանսա հիւքիւմէթինին 150000 քիլօմէթրօլրգ չըմէնտրֆէր վիճուտա կէթիրմիշ օլտուղունը, վէ պունտան սօնրա տահիլի զանալարը թէզէիտա նասըլ Ինկիլիթէրա իչուն պէօեիւք պիր զաաֆա սէպէպ օլուեօրսա, Ֆիլիփինկի տէ Ավմանիա իմբէրաթօրլըղը իչուն վախիմ պիր պէա թէշքիլ իտէճէք տիր։

Մ. ԶԱՆԱՐՏԷԼԼԻ ՎԷ ԱԼՄԱՆԼԱՐ. — Իթալիանընդ չիմալընտա պուլունան կարտես կէօլի սէվահիլինտէ սաքին Ավմանլարտան 300 քիլի Մ. Զանարտէլլինին Մատերնօ նամ քէօշքինէ կիտուպ, միւշարիւէյտէ գարշու հիսսիյեաթը իհթիրամքեարանէէթ պուլունմուշ, վէ Ավման միլլէթինին Իթալիա-եա տարմա տօսթ գալաճաղը եօլունտա պէեանաթատ պուլունմուշլար տըր։

ՀԱԻԻԹԻ Ա.Հ.Վ.Ա.Լ.Ը.— Հաիթիէն Ինկիլիթէրանընդ Ժամանգ ատասընտա վասըլ օլան պիր չօգ սէյտան՝ Հաիթի ատասընտա իղթիշաշ զուհուրընտան գօրգուլտուղունը պէեան իտիեօր։

ԳՕՐԼԻ ՎԷ ՃԱՌՕՆԻԱ.— Գօրէ հիւքիւմէթի՝ Ճաքօնիանընդ սապգէ Գօրէ սէֆիրի պուլունան Մ. Գաթօրը խարրիճիյէ միւսթէշարը թաեին իթմիշ տիր։ Շու հալա նազարէն՝ Ճաքօնիա իլէ Գօրէ հիւքիւմէթինին միւնասէպաթը ֆէվգէլատէ սամիմի կէօրիւնմէքտէ տիր։

ՍԲԱՆԻԱ ՎԷ ԵՈՒՆԱՆԻՍԹԱՆ.— Սբանիա գրալընընդ թէթէվվիճի մէրասիմինտէ Եունանիսթան հիւքիւմէթի թարաֆընտան բրէնս Նիգօլա հազրը պուլունաճագ տըր։

ՖՐԱՆՍԱ ՎԷ ԵՈՒՆԱՆԻՍԹԱՆ.— Էվվէլքի կիւն Աֆրիատա Ֆրանսընդ մէքթէպի ճիվարընտա Ֆրանսա հիւքիւմէթինին բարաը իլէ ինչա իտիմիշ օլան օթէյլին բէսմը քիչատը իճրա օլունմուշ տըր։

ԻՆԿԻԼԻԹԷՐԱ ՀԱՍԸԼԱԹԸ.—Ուժամ Ինկիլիզ կազէթալարը՝ 1901 սէնէսի խազինէ հասըլաթընընդ պէլէնիչէն տէրէճէսէն բէք ֆազլա օլտուղունը պէեան իտիեօրլար։ Էհալիինին վարիտաթը իւզէրինէ գօնուշմուշ օլան վէրկի իւզէրինէ 2 բէնին իլավէ իտիմէքլէ, 200 միլիոն ֆրանգ գատար ֆազլա վարիտաթ հասրլ օլմուշ տըր քի, վագթը իլէ կլատաթան թարաֆընտան վուգու պուլան հիսապ վէ թէսավվուրատ նազարէն, 50 միլիոն օլմագ իյնգապ իտէրտի։

ՕՏԷՍԱՏԱՆ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէնին մէպլընա նազարէն, Ռուս օրտուսընը եէնի թօբլար իլէ թէճհիզ իթմէք մուամէլաթը խիթամ պուլմագ իւզրէ տիր։ Շիմտիեէ գատար ռուս օրտուսընդն սէրի աթէչլի թօբլարտան մահրում գալմըշ օլմասընը նազարը տըգգաթա ալաճագ օլուրագ, պու վագտա Ռուսիաճա պէօեիւք պիր թէրագգը ատտ օլունան կէրէք տիր։

ԵՆԻՆՏԷՆ ինչա իտիմիշ պուլունան Իավէչէրա բարլամէնթօ տաիրէսինին ըէսմը քիչատը էֆրէնճի ապրիլ 1ինտէ իճրա օլունմուշ տըր։

ՃԱՌՕՆԻԱՏԱ. ՊԷՕԵԻԻՐ ՊԻՐ ԵԱՆԿԸ.— Իրէք մամուլաթը իլէ չէօհրէթ գազանմըշ օլան Ֆուբը չէհրինտէ պէօեիւք պիր եանկընդ զուհուր իտէրէք, 4000 խանէ գատար եանմըշ տըր։

ԲԱՐԻՁ ՊՕՐՍԱՍԸ

BOURSE DE PARIS

6 Ապրիլ 1902

Ֆրանսրզ էսհամը (3% Français)	100	78
Բէժի (Tab. Turcs)	318	—
Գօնսօլիտ. (R. Turque D.)	25	62
Շըմէնտրֆէր (Lots Turcs)	111	75
Պանգ. Օթթ. (Banque Ott.)	552	—
Թրանսվալ (Transvaal)	151	—

ՏԱԼԻԼԻՅԵԼԷ

ԿՐԱՆ ՏԻԻԳ Տ'ՕԼՏԷՆՊՈՒՐԿ ՀԱԶԲԷԹԼԷՐԻ.— Զաթը Շէվքէթսիմաթը հազրէթը Բատիշահէե արզը թաղիմաթ իթմէք իւզրէ Տէրսէատէթ կէլմիշ օլան ֆէլս. կրան տիւգ հազրէթլէրիւլէ զէվճէի միւհիմէրմէլէրի կրանտիլէնս էլիզապէթ հազրէթլէրի՝ բազար սապոնը մախյէթլէրի էրքեանըյա պիրլիքտէ Լինզամ եաթընտան Թօբխանէ բրխթրմընա չրգարագ, մինմանտարլարը եավէլրանը հազրէթը Շէհրիեարիտէն սեատ. Ահմէտ Ալի բաշա հազրէթլէրի վէ գափմագամ Ապտուլլահ, վէ եիւզ պաշը Թալաթ, միւլազիմ Հիւսամէտտին պէյլէր պիրլիքտէ օլտուղը հալտէ, Սթապլը ամիրէտէն թախսիս օլունան արապալար իլէ Պէյ Ղալունտա քեահն քիլիսէեէ ազիմէթ իթմիշլէր վէ իճրա օլունան սեինտէ հազրը պուլունտուգտան սօնրա, Ա.եաա բաշատա քահն Ավմանիա սէֆարէթխանէսինէ կիթմիշլէր տիր։

Սէֆարէթխանէտէ, սէֆիր հազրէթլէրի իլէ զէվճէի միւհէրէմէլէրի վէ սէֆարէթ էրքեանընտան պագըլարը թարաֆընտան խթիդպալ օլունարագ, պիր միւտտէթ խթիրահաթտան սօնրա, եաթա ավտէթ իթմիշլէր տիր։

Կրան տիւգ հազրէթլէրի՝ էօյլէ թաամընը միհմանտարլարը իլէ պէրաակէր «Լինզամ» եաթընտա թէնավիւլ էյլէմիշլէր տիր։

Պատէհոն կրան տիւգ հազրէթլէրի՝ զէվճէի միւհիմէրմէլէրի վէ էրքեանը մախյէթի վէ միհմանտարլարը հազարթը պէրապէրինտէ օլարագ, «Բէհպէր» սիմիպոթընա բաքիպէն, Սէրայ Պրտոը բրխթրմընա չրգարագ, օրատա հազրը պուլունան արապալար իլէ Թօր Դաբու սէրայը Հիւմաեունընա ազի Ղթ վէ Խազինէի Հիւմաեունը վէ Պաղատատ գասրը տիլարասընը սէյր ու թէմաշա իթմիշլէր տիր վէ օրատա ղաեէթ լեզիզ չերէթի վէ գահվէլէր իլէ իզազ խալիմիշլէր տիր։

Միւշարիւէյտիմա կրան տիւգ վէ զէվճէի միւհէրէմէլէրի հազարաթը՝ Թօրգարու Սէրաը Հիւմաեունունընդն պուլունտուղը մէվգը վէ մանզարաեի ֆէվգէլատէսինի թագտիր էյլէմիշլէր վէ պատէհու Սէրայ Պուրնունա էնէրէք, օրատան շիֆթէ գաեընգլար իլէ Քեազրտանէէ մէսիրէի ֆէրահֆէզասընա ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

Կրան տիւգ վէ տիւշէս հազարաթը վէ մախյէթի էրքեանը մէսիրէի տիլարընդն լէթաֆէթը ֆէվգէլատէսինտէն միւսթէֆիտ օլմագ իւզրէ, պիր միւտտէթ թէնեգզիհ էյլէտիքտէն սօնրա, օրատա պուլունան հարտի Հիւմաեունը կէվմիշլէր վէ պատէհու հազրը պուլունան արապալար իլէ Շեյլի վէ Պէյ օղլու թարիգը իլէ Թօբխանէ բրխթրմընա կէլէրէք, կէմիլերինէ կիրմիշլէր տիր։

«Լինզամ» եաթընտա զրեաֆէթ

Ցէխամէթլու կրան տիւգ Ֆրէտրիգ Օկիսթ տ'Օլտենպուրկ հազրէթլէրի թարաֆընտան էվվէլքի կիճէ «Լինզամ կէմիսինտէ վէրիլէն զրեաֆէթտէ, խարիճիյէ նազրը բաշ, Ավմանիա սէֆիրի, մինմանտարլարընդ Թուրանա բաշա, թէշրիֆաթը ումումիյէ նազրը իպրահիմ պէյ էֆ., թէշրիֆաթի խարիճիյէ Դալիպ պէյ էֆ., Ավմանիալը բիեաաէ մուալիմի միշիր Գամբոֆնէր բաշա, մալիյէ միշավիրի Բաֆաաֆ պէյ, Ամնա Ալի բաշա հազարաթը, վէ տիկէր մինմանտարընը Օսմանիյէ իլէ կրան տիւգ հազրէթլէրինին մախյէթի էրքեանը վէ Ավմանիա սէֆարէթի էրքեանը ակէմուրինտէն պազը զէվաթ իլէ մատամալարը հազրը պուլունմուշլար տըր։

Թամամ էնտասընտա, կրան տիւգ հազրէթլէրի՝ էվսաֆ վէ մէհմատը ճէլիլէի հազրէթը Բատիշահիեի եատ վէ թիկզեար վէ միւսաֆէրէթլէրի միւտտէթինէճ կէօրմիշ օլտուգլարը իլթիֆաթ վէ թէվէճճիհանթը Միւիլքեանէկէ գարշու ֆէվգէլատէ միւսթազրաքը շիքրան վէ մահամէտէթ օլտուգլարընը պէեան իթմիշլէր տիր։

Միւշարիւէյտ հազրէթլէրի՝ բաթթանթը Սալթանաթը Սէնիյէտէն ֆէվգ էլատէ հանզուզ օլտուգլարընտան, չէհրը չէհրիմիզտէ պիր գաչ կիւն զիեատէ գալտրգլարընը պէեան պուեուրմուշլար տըր։

ՀԱՄԻՏԻՅԵԷ Հիճազ տէմիր եօլունա իլէգ օլունան Հայֆա խաթթընընդ ինչաթընա մուալէնէէթ իթմէք իւզրէ, պէչինճի օրտու ըէսիֆի տէվարինտէն պինէր մէվճուտը, 2 թապուր կէօնտերիլէճէք տիր։

ԻՒՍԿԻԻՊ վէ Մէթրօվիչա թէլէկրաֆ մէէմուրլարընտան պագըլարընա, մասալարընընդ իքիչէր միլի աթրյէի Սէնիյէտ իհսան պուրյուրմուշ տըր։

ՄԷՄԱԼԻՐԸ Շահանէտ պուլունան իպրիտտա, բիւշտի, իտատի մէքաթիպնի հավի մահէլլէրի կէօթէրիր պիր խարիթա թանզիմ խիլէճէք տիր։

ԻԶՄԻՐ-ԱՑՏԸՆ տէմիր եօլ խաթթընընդ Սարթաեա գատար թէմտիտի վէ եէէրտիր կէօլինին թաթէրի իմթիեազընընդ մուգավէլէ վէ չարթնամէ լաեիհալարընընդ թանզիմի մագամը սամի Սատարէթուզմատան տաիրէի արտէսինէ էմր իսրիմշ տիր։

ԻՒՍԿԻԻՊ էրզագը ասքէրիյէ գօմիսիօնընա միւպաեէա օլունան էրզագտան, կէչէն սէնէեէ նիսպէթլէ, պու սէնէնին պիր այլէգ միւպաեէաթընտա խաղինէեէ 800 քիւսուր լիրա մէնֆաաթ թէէմին իտիլմիշ տիր։

ՐԻՍՈՒՄԱԹ էմանէթինին պու սէնէքի գրրթասիյէ միւնագասասընա պազը սուի խսթիմալաթ գաբըլտըզընտան, 3 քիլիտէն միւրէքքէպ պիր հէյլէթ թահգըգաթա մէէմուր իտիլմիշ տիր։

ԿԱԼԱԹԱ. ըբխթրմընտա կէչէնտէ եանան 7 պարագանընդ եէրինէ, ըբխթրմ չիրքէթինճէ պիր գարաղօլխանէ եաբըլարագ, Վօյվօտա գարաղօլխանէսի մէէմուրլարը պուրաեա նազլ օլունճագ տըր։

ԷՎԳԱՅ խազինէսինտէն իհալէ վէ իլգամ օլունան զէյթունլըգլար պէտէը իճարընընդ՝ միւլթէզիմէրին թէմտիրիս-տի հալինէ, մուհաքէմէզ, իճրա մարիֆէթիյլէ թանսիլի լիւզումը՝ իճապ իտէնլէրէ թէպլիղ օլունմուշ տըր։

ԻԹԻՆՃԻ վէ իչինճի՝ օրատուլարա 250,000 մէթրօ էլպիսէլիք չանագ կէօնտերիլմիշ տիր։

ՄՈՒՂԱՏՍ. 10 տէօնիւմլիք պիր կիւլիսթան իհնաս իտիլմիշ տիր։

ՊԷՐԱԹՍ (եանեա) չիտտէթլիճէ պիր զէլզէլէ օլմուշ իսէ տէ, զարար վէրմէմիշ տիր։

ԳԱԹԻԼ ԹԷՎԴԷՖԸ. — Գասըմբասատա սաքին մարանկոզ Եանգօ՝ պունտան օն կիւն էվվէլ պիր չախսը մէճհուլ թարաֆընտան եարալանարագ, վէգիֆաթ իթմիշ իսի. մէրգումընն գաթիլի օլմագ իւզրէ, Բաբաս քէօրբիսինտէ սաքին եունանը Գունտուրաճը Սբիրօ էլտէ իտիլմիշ տիր։ Պունլարընն վագտա կիսինիս միւնագասա իթթիքլէրի վէ պիր գաչ քիչինին միւտաեէէսիյէ միւնագասա պէրթարաֆ իտիլտիեի անլաշըլմըշ տըր։ Սբիրօնընն ինթիգամ ալմագ իչուն, սօնրատան Եանգօնընն եօլընը քէստիրէրէք ճինաեէթի իգա էյլէտիեի միհթիմիլ տիր։ Գաթիլին իգամէթկեահընընն թէհարրիսիյէ իչին պիր գաթ տահա զահիրէ իխրաճը իչուն թամիզը թահգըգաթ իտիլմէքտէ տիր։

ԷՍԿԻ ՇԵՀԻՐ էչրաֆընտան էտհէմ պէյ՝ գահվէխանէսէն սահթ պիր պուչուգտա խանէսինէ կէլտիեինտէ, մէճհուլ եէչնատան ալթը չէրիր՝ մուսաէյէին ուշագլարընընդն ազըզլարընը պաղլատըգտան սօնրա քէնտիսինի գաթլ իթմիշլէր վէ հիւքիւմէթը մահալիյեէէ թէհարրիսեաթը չէտտիտէէ միւսարաաթ օլունմուշ տըր։

ԵԷՆԻ ՃԱՄԻ բօսթախանէսինին արգա ճիէթինտէ պուլունան Այլընճան եէգա տէքօսընտան, մուանէէնէ իչուն ալընան ափիոն բուհրընը թէքքիպի նօգսան զուհուր իթմէսի իւզէրինէ, սահիպինէն 10 լիրա ճէգաի նագտ ալընմըշ վէ ճիհէթը ատլիյէճէտէ օլապատ թաագրպաթ իճրաը մուգարրէր պուլունմուշ տըր։

ԳՈՒՄ ԳԱԲՈՒՏԱ. 3 եաչընտա պիր գըզ չօճուղը քիպրիթլէ օյհամագտա իքքն 2 պաճաղը եանմըշ, մէգպուրէ՝ հէր նէ գատար թէտավի օլունմուշ իսէ տէ, եարաընընդ թէէսիրի իլէ վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Տիւն կրան տիւգ հազրէթլէրինին եաթընտա 'Հէս Լանտկրաֆը չէրէֆինէ պիր գեեաթէթ վէրիլմիշ տիր։ Կրան Տիւգ հազրէթլէրի պու կիւն չէհրիմիզտէ հարէքէթ իտէճէքլէր տիր։ Միւշարիւէյ՝ Խարիճիյէ նազրը տէվլ. Թէվֆիգ բաշա հազրէթլէրի իլէ, Մապէյնը Հիւմաեուն պաշ քեաթիպի ուԹուճ. Թահսին պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ, վէ Թուրխան՝ Ահմէտ Ալի վէֆիգաթ բաշալար հազրաթը իլէ Պարտիմ վէ Կալիպ պէյլէրէ պիրինճի ռիթպէտէն պիրէր գուրուն նշանը վէրտիքլէրի կիպի, սաիր պիր չօգ զէվաթատա միւսթէլէֆ ռիթպէտլէրտէն նշանլար իհսան իթմիշլէր տիր։

ԵՈՒՆԱՆ ԵՕՐԹՈՒՍԸ. — Տիւնքի կիւն Եունանիլէրին եօրթուսը օլտուղը հասպալի իլէ Եունան սէֆարէթխանէսի քիլիսէսինտէ ումում սէֆ

ճէսիմ աօնանմանը ագ տէնիզ լիմանլարընտան պաղբսընզիեարէթ իսէճեեին անճագիզմիր լիմանընը զիեարէթ իտուպ իթմէեէճէեի մէճհուլ պուլունտուղընը վէ կէյէնլէրտէ իզմիր լիմանընա կէլմիշ օլուպ, էլեվմ Եունան սուլարընտա պուլունան Ինկիլիզ սէֆիանը հարպիյեէսինին մէզքիր տօնանմա իլէ պիրլէշմէք իչուն Մալթաեա կիտէճէքլէրինի «Ամալթիա» կաղէթասը եազմըշ տրը։

Սէնէի հալիյեէեէ մանսուպէն, Տարիւլ Աճէզէ իչուն մուգթազի 300 թօք քէֆէնլիք մատամբոլ՝ նիսանըն 25ինճի կիւնիւնէ գատար պիլ միւնագասա միւպաեէա օլունանճաղընտան, իթհաա թալիպ օլանլարըն նիւմունէսինի կէօրմէք վէ բէյ սիւրմէք իւղրէ, ուսուլի տաիրէսինտէ մուսատագ քէֆիալէթնամէ վէ եա եիւզտէ օն թէէմինամ ադչէլէրինի համիլէն, ճիւմա էրթէսի, բազար էրթէսի վէ բէնչէնպիհ կիւնլէրի Տարիւլ Աճէզէ գօմիսիօնը տահմինէն միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Պատրիարքը երէկ Բ. Դուռը երթալով, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

—Ճարտարապետ Գրիգոր էֆ. Մէլիտոսեան յառաջիկայ չորեքշաբթի կ'ուղեւորի Խարբերդ՝ Սորսորի վանքը, երկու ամիս պայմանաժամաւ Սանասարեան վարժարանի տեղւոյն, դիրքին, չինուածութիւններու և այլ կարեւոր պէտքերու վրայ ճարտարապետական քննութիւն մը կատարելով Պատրիարքարան տեղեկագրելու համար։ Իսկ Զատկէն ետք պիտի մեկնի նաև Արմաշու դպրեվանքցիներէն Տ. Գրիգորիս վրդ. Պալաքեան, հսկելու համար Սանասարեան վարժարանի շինութեան։

Միւս կողմէ կը լսենք թէ Սանասարեան վարժարանը Խարբերդ փոխադրելու ծրագիրը դեռ չիրականացած, Կարնոյ Գաւառ. Վարչութիւնը՝ Պատրիարքարան ղրկած պաշտօնագիրով մը կը խնդրէ որ, վարժարանը իր հիմակուան տեղը՝ Կարին մնայ։ Միեւնոյն իմաստով հանրագրութիւն մըն ալ Կարնեցիք ղրկած են Պատրիարքարան՝ 150 ստորագրութեամբ։ Այս երկու գրութիւններն ալ կը խոստանան ամէն զոհողութիւն ընել Սանասարեանը Կարին մնալու համար, և թէ պատրաստ են բառնալ նաև այն ամէն պատճառները որոնց գոյութենէն անտեղեակ կը մնան իրենք, եթէ իրագործուի իրենց փափաքը։

Բայց ինչպէ՞ս հաշտեցնել այս հանրագրութիւնները ակէ առաջ նշածներուն հետ որոնցմով այդ միւնոյն Կարնեցիները կը պահանջէին Սանասարեան վարժարանին շէնքը, իբր ազգ. կալուած, առարկելով թէ պէտք ունին անոր՝ ազգ. վարժարանին համար իսկ, եւ թէ վճարումն ալ անգոհացուցիչ էր։ Եւ նոյն իսկ, քիչ մըն ալ առաջ երթալով, կը բողոքէին Սանասարեան վարժարանի դէմ՝ անոր գոյութիւնը վնասակար համարելով ազգ. վարժարանին համար։

—Խարբերդի մէջ Գաւառ. Ընդհ. ժողովոյ քուէարկութիւն կատարուելով՝ 21 անդամներ ընտրուեր և դիւան կազմուելով Պատրիարքարան տեղեկագրուեր է, հաստատութիւնը խնդրելով։

—Մշոյ պատր. փոխանորդ Տ. Խոսրով Ծ. վրդ. վիճակին կրօն. և Քաղ. ժողովներու պաշտօնավարութեան երկամեայ շրջանն աւարտած ըլլալը ծանուցանելով, նորոգ ընտրութիւն կատարելու հրահանգ խնդրեր է։

—Մշոյ գաւառ. Վարչութիւնը նըկատելով որ նոյն ընդարձակ գաւառը տասը տարիներէ ի վեր առանց առաջնորդի կը մնայ և տեղապահներով ու փոխանորդներով կը կառավարուի, որոնց վիճակը յաճախ փոփոխութեանց ենթակայ կը մնայ, խնդրեր է Պատրիարքարանէ որ առաջնորդի ընտրութեան հրահանգ տրուի, արժանաւոր ընտրելիներու ցուցակ մըն ալ փութացնելով։

Սոյն խնդրագրով կը խոստանայ տեղւոյն գաւառ. ժողովը Ս. Զատկէն ետքը, անմիջապէս ձեռնարկել առաջնորդի ընտրութեան և կարող ու բանիբուն առաջնորդով մը օժտել Մշոյ գաւառը։

Միւս կողմէ կ'իմանանք նաեւ թէ Խոսրով վրդ. ինքը եւս միեւնոյն խնդրանքն ըրեր է, փափաք յայտնելով որ իր անունը ընտրելեաց ցանկին մէջէն վերցուի, ըստ որում համոզուած է թէ ինքը ձեռնհաս չէ։

—Տ. Խոսրով Ծ. Վ. Ն. Ս. Օծութեան կողմանէ իրեն շնորհուած ա-

կանակուռ լանջախաչին համար երախտագիտական ուղերձ մը ղրկեր է Ս. Հայրապետին։

—Տ. Սահակ վրդ. Օտապաշեան՝ վաղը կը մեկնի մայրաքաղաքէս Սամսուն, անկից իր պաշտօնատեղին Սեբաստիա ուղեւորելու համար։

—Մայր-եկեղեցւոյն նորոգութեան նպաստելու համար՝ շրջաբերութեան հանուած պարիրաքական կոնդակներէն 70 օրինակներ ղրկուեցան զանազան բարեսէր անձանց։

—Բերայի Թաղ. Խորհուրդը՝ Բերայի յարակից եկեղեցիներուն պաշտօնաթիթեր ուղղելով, որոշած է դադրեցնել տալ աւելորդ պնակներու շրջագայութիւնը։ Կը հաւատանք թէ՝ Բանկալթիի եկեղեցւոյ մէջ այս որոշման հակառակ, պնակ մը աւելի պըտրացուած է։

—Երբեմն Տիվրիկ, Զմշկածագ, Բալու և Սղերդ պաշտօնավարող Տիվրիկեան Թէոդորոս վարդապետին վախճանած ըլլալը ծանուցին թերթերը։ Այս եկեղեցականը՝ եթէ իր 35 տարուան եկեղեցական շրջանին մէջ տարօրինակ բան մը ունէր, այն ալ՝ դեռ սարկաւագ չձեռնադրուած, վարդապետութեան կոչուիլն եղած է, զոր կը հաստատէ իրազեկ բարձրաստիճան եկեղեցական մը։

Վախճանեալ Տ. Թէոդորոս վարդապետի օծումը կատարուելով, թաղուեր է Մարզուանու Ս. Աստուածածնի վանքի եկեղեցականներու յատուկ դամբարանին մէջ։ Վախճանեալը նոյն վանքին նուիրեր է եղեր իր 80 ոսկի արժողութեամբ արտը և 55 կոտր գիրքերը։

—Ս. Պատրիարքը՝ վաղը առաւօտ, Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցին քարոզ պիտի խօսի, Արեւագալի երգեցողութենէն յետոյ, ինչպէս որ կերակի գիշեր պատր. Փոխանորդ Տ. Դաբրիել եպիսկոպոս ձէվահիրճեան ծանոյց, յատենի եկեղեցւոյն։ Կը տեսնուի որ Ս. Պատրիարքը գնահատելի ոգեւորութիւն մը կը ցուցնէ իր պերճախօս քարոզները լսելի ընելու մայրաքաղաքիս եկեղեցիներուն մէջ կարգաւ, և Մեծ-պահոց մէջ՝ Մայր եկեղեցիէն սկսելով, Դալաթիա՝ Ս. Լուսաւորիչ, Մագրիգիւղ, Իսկիւտար Ս. Խաչ և Ս. Կարապետ եկեղեցիները՝ և Սամաթիոյ Ս. Գէորգ երթալով հետզհետէ քարոզելէ յետոյ, յառաջիկա կիրակի առաւօտ ալ վերստին Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ օրուան քարոզը պիտի խօսի Բերացիներու խնդրանքով։

—Տիկին Եպրոս Պէկեան (ծնեալ Կէօմրիւքճեան), քոյր Պիլէճիկի Առաջնորդ Տ. Մովսէս եպիսկոպոսի, շաբաթ օրը մեռաւ և կիրակի օրը յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ Բերա, և թաղուեցաւ Շիշլիի գերեզմանատունը։ Տիկին Եպրոս, երբ տակաւին օրիորդ, 1862ին Բերայի Թատրոնի առաջնակարգ դերասանուհիներէն մէկը, իր չորսէը ժողովրդական մեծ համբաւ մը չենած էր և թատերասէր ընկերութեան կողմանէ ստէպ ծաղկեփունջեր և Պէշիկթաշլեանէն, Հեքիմեանէն և ուրիշ ժամանակակից բանաստեղծներէն գրաձներ և տրպեալ ուղերձներ կը ստանար, ի գնահատութիւն իր բեմական անժխտելի արժանիքներուն։

—Նոր-Նախիջեւանէն կը գրեն թէ Տիկին Սիրանոյշի դերասանական խումբը հոն հասեր է՝ շարք մը ներկայացումներ տալու, որմէ ետքը պիտի մեկնի Մոսկուա և Բեթերսպուրկ։

—Ամասիայէն Տ. Արիստակէս Ծ. վրդ. երէկի թուականով Պատրիարքարան քաջալերագրով մէկ հեռագրով կ'իմացնէ թէ ճամբայ ելած է Ս. Էջմիածին ուղեւորելու՝ եպիսկոպոսանալու համար։ Ս. Պատրիարքը այս առթիւ յանձնարարած է՝ սրբանօթներ տանիլ հետը վերադարձին Ս. Միւռոն բերելու համար։ Արիստակէս Ծ. վրդ. վերադարձին Կ. Պոլիս պիտի հանդիպի։

—Խառն Ժողովը յառաջիկայ ուրբաթ օր հրաւիրուած է նիստ գումարելու Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։

—Փետր. 22ին, Նիւ-Եորքի մէջ տրուած թատերական ներկայացումէ մը գոյացած 40 անգլ. ոսկիին կէսը՝ 20 անգլ. ոսկի ղրկուեր է Պատրիարքարան, ի նպաստ Կարնոյ արկածեալներուն։

—Պրուսայի Առաջ. Արշարունի Տ. Յովհաննէս եպիսկ. պատասխանած ըլլալով պատրիարքական այն յանձնարարութեան թէ՝ տրամադիր են տեղացիները համամտութեամբ՝ երգնկա ղրկուելիք թթենիի տունկերը հայթայթելու, գոհունակութեան գիր մը ստացած է Ս. Պատրիարքէն, հաղորդելու համար զայն տեղացիներուն և որով կրկին ապսպրուած է հիմակուընէ պատրաստութիւն տեսնել, յառաջիկայ աշնան պատրաստ ունենալու համար հարկ եղած տունկերը։

—«Լէվանդ Հէրալտ», ընդարձակօրէն ներկայացնելէ ետք կիրակի օրուայ Աղդ. Հիւանդանոցի նուագահանդէսը, կ'աւելցնէ. «Այս նուագահանդէսը ամէնէն գեղեցիկներէն եղաւ եղանակին, և կազմակերպիչները արժանի են իրաւամբ շնորհաւորութեան, այն յաջողութեան համար՝ որ առաջ եկաւ ո՛րքան գեղարուեստական նո՛ր-քան ալ նիւթական տեսակէտէն, շատ գոհացուցիչ արդիւնք մը գոյացած ըլլալով»։

—Երէկ հաղորդած էինք թէ Ս. Հայրապետը հաստատած է Պ. Աւետիս Ղուկասեանի հիմնած գրկն. «Մրցանակաբաշխութեան» կանոնադրութիւնը՝ կոնդակով մը։ Այսօր կը հրատարակենք այդ կոնդակը՝ որ յիշուած մրցանակին նըկատմամբ պէտք եղած գաղափարը կուտայ։

ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Մկրտիչ ծառայ Բրիստոսի եւ անհասանելի կամօքն Աստուծոյ Եպիսկոպոսապետ եւ Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց, ծայրագոյն Պատրիարք եւն. Պատուարժան անդամոց միայուն Ցանձնաժողովոյ կրօնապատմական թանգարանի վանուց աւագ եկեղեցւոյ Հայոց Տփխիսայ, կառուցելոյ ի մեծարգոյ Պ. Աւետիքայ Բ. Ղուկասեան, հարազատիցդ Մայր Աթոռոյս նուիրմամբ ողջոյն և օրհնութիւն հայրապետական. ի յայտարար գրութենէ Ցանձնաժողովոյդ՝ մատուցելոյ մեզ 30ն նոյեմբերի անցելոյ ամի, հաւատի եղաք, զի բարեպաշտօն Պ. Աւետիք Բ. Ղուկասեան ի 20յուլիսի նոյն ամի գրութեամբ դորին, որպէս և մեր, նուիրեալ է ի տարին հինգ հարիւր ռուբլիս առ ի յատկացուցանել մրցանակի հայերէն երկասիրութեանց, զորպիսի գումարն մշտնջենապէս ապահովեալ է կտակաւ իւրով եւ որոյ գործադրութիւն իսկ յանձնեալ է Ցանձնաժողովոյդ։ Արդ, ի նկատառեալ Մեր զարժանին գովութեան զնպատակն Պ. Նուիրատուին եւ նախձեռնողին զայն կարեւոր հաստատութիւն եւ կտակ, կարեւոր համարիմք այսու հայրապետական կոնդակաւ մերով որոշել առ այդ բաշխումն մրցանակի զհետեւեալ կանոնս ի պահպանութիւն ապագայ ժամանակաց եւ ի կատարումն, որք են։

Ա. Աւետիս Ղուկասեանի նուիրատուութեամբ հաստատուած մրցանակը կը կոչուի «Ղուկասեան մրցանակ» յանուն նուիրաբերողի։

Բ. Մրցանակը կը տրուի ամէն տարի Ապրիլ 7ին Ս. Կուսի Աւետման տօնին։

Գ. Ղուկասեան մրցանակի նիւթը պէտք է պատկանի հայ լեզուի, հայ դպրութեան և այլն ճիւղերին այն է Հայոց լեզուի և գրականութեան հետազօտութիւն, հին հայ մատենագիրների թարգմանութիւն լուսաբանութիւններով կամ բանասիրական քննադատութիւններով ճոխացրած, տոմարա-եկեղեցական պատմութեան լուսաբանուած հատուածներ, գեղարուեստի հետազօտութիւն, օրէնգիտութեան կամ կանոնագիտութեան վերաբերեալ տեսութիւններ եւ այլն.

Դ. Մրցանակի չեն կարող ներկայացուիլ 1. Օտար լեզուներից թարգմանութիւններ, 2. Դասագրքեր, 3. Միանգամ արդէն որ եւ է ազգային հաստատութիւնից վարձատրուած երկեր, 4. Հին մատենագրութեանց պարզ տպագրութիւններ, 5. Մրցման ժամանակից երկու տարի առաջ տպագրուած գործեր։

Ե. Մրցանակի կարող է մասնակցիլ ամէն անձ, հայ կամ օտարազգի, բաց ի գրական յանձնաժողովի անդամներից։

Զ. Ներկայացուած գործերը պէտք է հայերէն լինին, գրաբար կամ աշխարհաբար, ձեռագիր կամ տպուած, տպագիրները հնագոյն, իսկ ձեռագիրները մէկ օրինակ, բայց շատ մաքուր գրուած։

Է. Ցիշեալ պայմանների համաձայն պատրաստուած երկասիրութիւնները պէտք է մրցանակի թուականից հինգ ամիս առաջ ուղարկուին մրցանակի Ցանձնաժողովին, հակառակ դէպքում կը մնան մինչեւ միւս բաշխումը։

Ը. Ղուկասեան մրցանակի գործադրութիւնը, նուիրաբերողի ցանկութեամբ, յանձնուած է թանգարանի միայուն Ցանձնաժողովին, որ կազմուած է մի եկեղեցական և երեք աշխարհական անդամներից, թեմի Առաջնորդի նախագահութեամբ, և ոչ ուրիշ հոգեւորականի, լինի նա կառավարիչ կամ նախնդամ Տփղիսում։ Ցանձնաժողովի անդամները նշանակուած են ցմահ. իսկ որ և է անդամի մահից յետոյ նորա փոխարէն ընտրւում և նշանակւում է այլը Հայրապետի կոնդակով։

Թ. Ցանձնաժողովը պիտի կատարէ ներկայացուած երկասիրութեանց նախնական քննութիւնը, եթէ մրցման պայմաններին յարմար գտնէ, կը յանձնէ մասնագէտ և կարող անձանց քննութեան, որոնք կարող են լինել թէ՝ Ցանձնաժողովի անդամներից և թէ արտաքոյ նոցա, նոցա տեղեկագիրներն ընդունելով՝ Ցանձնաժողովը լրացնում է քննութիւնը և վերջնական որոշում մրցանակը։

Ժ. Մրցանակի հինգ հարիւր ռուբլին պէտք է ամբողջապէս տալ արժանաւոր երկասիրութեան։

ԺԱ. Եթէ իր ժամանակին չներկայացուի որ և է աշխատութիւն և կամ ներկայացուածները մրցանակի արժանի չլինին, մրցանակի գումարը պիտի գործ դրուի նախնեաց ընտիր մատենագրութեանց տպագրութեան վրայ, որպիսի հրատարակութեանց եկամուտը յատկացնում է թանգարանին։

ԺԲ. Մրցանակի պայմանների մասին պէտք է կանխապէս յայտարարել Ռուսիայի և արտասահմանի լրագիրներում. իսկ մրցանակաբաշխութեան հետեւանքի մասին Ցանձնաժողովը հրապարակաւ հաշիւ է տալիս տպագրութեամբ և իւրաքանչիւր տարի զեկուցում է ներկայացնում թանգարանի հովանաւոր Ս. Կաթողիկոսին ամենայն Հայոց։

Ցեռ որոշման կանոնացս աւանդեմք սիրացեալ որդւոցդ, եւ ապագայ անդամոց միայուն Ցանձնաժողովոյդ ուշի ուշով եւ անկեղծ ոգւով կատարել ճշդութեամբ զհաստատեալ կանոնս, որ կատարելապէս համաձայն է նպատակի բարերար հիմնադրին։

Եւ մեք օրհնելով զհիմնադրին թանգարանին զՊ. Աւետիսն Բ. Ղուկասեան հանդերձ ընտանեօք եւ միակ ժառանգաւ, կ'ըսեմք. «Ցիշատակ բարերարին օրհնութեամբ եղիցի»։

Օրհնեալ եղիցին և անդամք Ցանձնաժողովոյն, տքնողք եւ վաստակողք յայս գործ եւ որք առ յապայն եւ պիտանիք հանդիսանան հաստատութեանս։

Մնամք ի սրտէ օրհնող բարերարաց եւ ցանկացող ընդ մտաւոր զարգացում սիրեցեալ զաւակացս Ս. Հօրն Մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչի, կամք մնամք խոնարհ աթոռակալ Նորին։

ՍԱՀԱԿ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ՎԱՆԷՆ ՆԱՄԱԿ

ՎԱՆ, 9 մարտ 1902

Իր կրօնական եռանդովը ծանօթ տեղւոյս ամերիկեան միսիոնար Տօքթ. Բէյնօլցը՝ մեր Ս. Պատրիարք Հօր գրած երկու առանձին գրերովը պէտքը կը յայտնէ եղեր վիճակիս համար առաւել ուսեալ և հմուտ Առաջնորդի մը։ Ինչո՞ւ. վասն զի Տ. Բագրեւանդեան Հայրը չէ կրցած և քնաւ յոյսը չի տար աչք գոցելու երկրին մէջ ուղղակի և անուղղակի միջոցներով գործ դրուող բողոքական բրօքանտային ցանկացեալ յառաջդիմութեանը, և երբ Բէյնօլցին ու իրենցներուն կրօնական ձգտմանց դէմ, ըստ կարծեաց թումբ կանգնելու անգամ ձեռնարկներ կ'ընէ պարտաճանաչաբար, ընական է թէ հակակրելի պիտի դառնայ անոնց, որոնց քունը չի տանիր օր մը առաջ տարածելու համար բողոքականութիւնը ժողովուրդին մէջ։

Ահաւասիկ ինչո՞ւ Բէյնօլցին ատուեր ու երկրպագու տեղւոյս Թղթակցին նիւթական...գրչին տակ այնքան բարեմիտ, լուսամիտ ու մարդասէր կը հռչակուի Տ. Բէյնօլցը, որ օգտուելով ներկայացող առիթէն և միացած՝ անձնական շահերուն և իրենց անուղղամտութեանց ծառայել չկրցող տեղապահէն դժգոհ մնացած խմբակին՝ յատկապէս Սահակ վարդապետին գործունէութիւնը և կարողութիւնը յանիրաւի նսեմացնելու համար՝ միշտ քարեր գլորելու կուտա անոր և քանի մը համեստ ու պարտաճանաչ անձանց դէմ։

Վանեցին խիստ լաւ կը ճանչնայ Տքթ. Բէյնօլցը, որուն քրիստոնէական վարմամ (՞՞՞) գործերը, մտքի ու աչքի առջեւ ունի անմոռաց, և ո՛և է մէկը չէ կարող անոր ծանօթ ինքնութիւնը քողարկել Վանայ հայ ժողովրդեան աչքէն, որքան ալ որ իրաւամբ հանրութեան ուղղամիտ դասուն զղուանք ազդող թղթակիցներէ ոմանք քրտինք թափեն սեւն սպիտակ ցուցնելու։

Բաղայոյս ենք թէ Ս. Պատրիարք Հայրը, որ յիշեալ Տօքթէօրին մեր վիճակային գործերուն նկատմամբ ցուցուցած այնքան բարեմիտ (՞՞՞) հոգածութեանը համար՝ իբր քաղաքավարական պարտք շնորհակալութիւն յայտնած է, պիտի թափանցէ անոր իսկական ձգտմանը և բնաւ հաւատ պիտի չընծայէ անոր մասին թերթերու մէջ գրուած շահաւոր ու կրօնական դերուատիքներուն։

ՁԱՒԷՆ

ՁԱՐՊԻԿ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ԱԸ

ՆՈՐ Ս. Վ. Է Պ

Այն օրն ուր խեղճ Ամիակում աղան իր սիրասուն կինը կորսնցնելու դժբախտութեան մատնուած էր, ալ իրեն համար կեանքը դադրած էր հրապոյր ունենալէ և իր սուգին մէջ կղզիացած, անդադար կ'արտասուէր առանց յաջողելու իր սրտին կսկիծը փարատել։ Թաղին մէջ տարաբախտ մարդուկին այդ վշտալի կացութեան գիտակից անձեր վրան գթալով իրարու կ'ըսէին. «Մե՛ղք եղաւ խեղճ մարդուն, չպիտի կրնայ դիմանալ, շատ չի քշեր, ա՛ն ալ կը մեռնի»։ Բայց իրենց այս բնական հայեցողութեան մէջ ո՞րքան մեծ եղաւ զարմանքնին երբ կռահեցին թէ բացարձակապէս կատակերգութիւն մըներ այդ կեղծաւոր սրբեւարիին խաղացածը։ Եւ իրաւ ալ, քանի օր անցնելէ վերջ, Ամբակում աղա Սէօզտիյնէմէզեան իր անդրանիկ տղան ամուսնացնելու մտօք «խալուզ»ի մը դիմած միջոցին, փութկոտութիւնը ունեցեր էր... իրեն համար ալ «էյլէն տիւշմէ» հարուստ այրի կին մը յանձնարարել ամենայն պաղարիւնութեամբ։

Մինչ այս, մինչ այն, իրերը զարմանալի յառաջխաղացութեամբ, կ'ընթանան։ Ամբակում աղայի մեծ ուշն կ'ամուսնանայ վերջապէս։ Ցետոյ վաղեմարդի միջնորդը, գովելի խղճմտութեամբ մը որ այս կարգի փափուկ պաշտօններ վարողներու յատուկ է, եղած խնդրանքին կատարեալ գոհացում տուողի մը հպարտութեամբ, Ամբակում աղայի՝ իրեն համար ալ ուզած «քէլէբիր» ապրանքէն երեք փայլուն կտոր կը ներկայացնէ, ի մեծ ուրախութիւն մեր մարդուկին որուն բիբերը հրճուանքով կ'սկսին փայլիլ... կարգը իրեն եկած ըլլալուն երանութեանը մէջ։

Բայց... չի՛ք ինչ ծածուկ որ ոչ յայտնեսցի։ Կնահաճին արտասովոր զուարթութեան բուն շարժառիթը կը-ռահած էին զաւակները որոնք իրենց իգամոլ հօրը յայրատ ձգտումներուն դէմ բողոքելու բուռն փորձ մը կ'ընեն։ Ամբակում աղա բարկութեամբ զեղուն կը գոչէ։

—Ծո, դուք իմին... ամուսնութեանս «քէխե՞ան» էք։

—Զէ՛ հայրիկ, չպիտի կարգուիս. թող չե՛նք տար...։

Բայց Ամբակում աղա Սէօզտիյնէմէզեան դիւրաբեկ չուարող մարդ չէր, և, ի բնէ խորագէտ, այս ընդդիմութիւններուն պատճառները մի առ մի հնարքով ջնջելէն ուրիշ բանի վրայ չի մտածեր այլ եւս։ Իր ամուսնութիւնը յետաձգելու կեղծ փորձի մը հետ, կը սկսի միջոցներ խորհիլ ուրեմն։ Իր ամուսնացեալ անդրանիկ զաւակը ոչինչ պատուակով մը առնելէն հեռացընել յաջողելէն յետոյ, կը դառնայ իր երկրորդ տղուն, անոր եւս արժանի դաս մը տալու համար, դայն... սիրաշահելով։ Ու առաջ մըն ալ անոր նուիրել կուտայ «կենդանի,» այսինքն հնչուն ժառանգութիւն մը, հետեւեալ կերպով։ Ամբակում աղային ամուրի կրասեր եղբայրը, որ հիւանդացած էր, իր եղբօրորդիին իբր թէ հազար ոսկի շնորհած կ'ըլլայ և «աքառթման»ի մըն ալ կէսը։ Ու այս հրապուրիչ պայմաններուն մէջ, երկրորդ տղուն ուրիշ բան ընել չի մնար եթէ ոչ լռել ու հօրը որոշումը յարգած ձեւացնել։

Բնականաբար այս բոլոր կարգադրութիւնները գաղտագողի կ'ըլլան։ Ամբակում աղայի կրասեր եղբայրը երբեք տեղեկութիւն չունենար որ իր հարստութեան ապօրէն միջոցներով տիրացեր էին, կեղծ թուղթերու և իր անունով չինուած կնիքի մը շնորհիւ, Ամբակում աղա, իր կուրծքին վրայէն ծանր բեռի մը վերնալը զգալով կը սկսի ձեռքերը շփել ուրախութենէն խելայեղ։

Բայց իր երկրորդ տղան, որ հօրեղբօրը ստացուածքը ձեռք անցնելով անակնկալ կերպով հարստացեր էր, վերջտին կը սկսի հայրական ամուսնութեան դէմ արգելք յարուցանել։ Կնամոլ մարդուկը զայն համոզելու համար ողոքիչ չեղա մը գործածել ջանալով.

—Բայց, տղա՛ս, ես որոշուած եմ. անպատճառ պիտի ամուսնանամ։ Եկուր այսօր քեզ տանիմ ապագայ կնոջս տունը՝. անդամ մըն ալ դուն տե՛ս զանիկայ. եթէ չհաւնիս...

—Զի՞ պիտի առնես այն տաեն...

—Զէ՛։

—Շատ աղէկ։

—Բայց... ուրիշ մը պիտի ընտրեմ...

—Իրա՞ւ դուն Սէօզտիյնէմէզեան Ամբակում աղա ես եղեր, հա՛յրիկ«

—Օղլո՛ւմ, կարգուիլը ամօ՞թ է։

—Ինչո՞ւ ամօթ ըլլայ. չորս անգամ ամուսնացող ալ կայ. բայց դուն հասակիդ հետ մանչ զաւակներ ունիս, ամուսնացած աղջիկ, տղայ, թոռներու տէր ես. բաց ասի՝ ծերութիւնդ ալ սկսած է, առողջապահութեան դէմ կը գործես, կ'ուզես նէ ազթոռին հարցո՛ւր։

Վերջապէս Ամբակում աղա տեսնելով որ իր նպատակին դէմ եղած անախորժ արգելքին պատճառը ջնջել պէտք էր, կը մտածէ իր երկրորդ զաւակն ալ ամուսնացնել։ Ուստի կրկին «խալուզ»ի մը կը դիմէ և այս անգամ վարպետ երկաթագործի մը ուանոր միջոցաւ հեռաւոր քաղաքի մը բնակիչներէն կլորիկ ժառանգութեան տէր որբ աղջիկ մը կը յաջողի համոզել։ Առանց յապաղման, Ամբակում աղա իր հանգուցեալ կնոջ մատանին երկրորդ տղուն յանձնելով կ'ըսէ.

—Առ սրբիկա, տղա՛ս, և ճամբայ ելիր այսօր չդգեկանքով ու խօսք-կապ տա՛ր խօսեցեալիդ։

Տղան ճամբայ ելլալէն անմիջապէս ետքը Ամբակում աղա չնչասպառ իր սիրեցեալին տունը վազելով ինքն ալ իր խօսք-կապը կը տանի որ նախորդ կնոջ օղերէն կը բաղկանար։ Ցաջողած էր վերջապէս։

Երբ տղան ճամբորդութենէն կը վերադառնար, Ամբակում աղա արդէն ամուսնացած էր։ Տղուն նշանածը այս լուրը իմանալուն պէս յուզումէն ուապշութենէն պահ մը քարացած, խլկոյն ետ կը վերադարձնէ մատանին։ Բայց որո՞ւ հոգ, Ամբակում աղա իր գործը կարգադրած էր, և քմծիծաղով մը տղուն կ'ըսէ.

—«Մէկաք» մի՛ ըներ տղաս, ես քեզ կը կարգեմ,«խրթիլբա»ըլի կայա՛։

—.....

ՍՈՂՈՄՈՆ ՊԱՀԱՊԱՆԵԱՆ

Ցաւօք սրտի կը ծանուցանենք մահը ՄԻՒԱՑԵԼ ԷՖ. Ա.ԶԱՒՈՐԵԱՆԻ, հայր մեր աշխատակիցներէն Յովհն. Ա.գործակալ Գրիգոր Ա.զնաւորեան էֆ ներու, որ ալանդեց իր հոգին երէկ գիշեր ժամը 4ին, 67 ամեայ հասակին մէջ։

Ցուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի այսօր ժամը 8ին Գում-Գապուի Դուրսի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ մէջ։

ՄԵԶՊՈՒՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՅԵՐԵԿԵԱՑ

Գաղգիւղ, Մէօհիւրաար, Ռիզարիյէ փողոց, թիւ 16

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ ԵՒ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆ՝ ԵՐԿՍԵՌ. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԱՆ ՄԻՒՑՆ ԱՂՋԿԱՆՑ

Գործնական եղանակաւ և դիւրաւոյց մեթոտներով կ'աւանդուին, գիտութիւններէ զատ, Հայ. Ֆրանս. Անգլ. և Թուրք. լեզուները, նաև ձեռարուեստք եւ երաժշտութիւն ձայնական ու գործիական։ Մասնաւոր հոգածութիւն՝ աշակերտաց մէջ լաւ նըկարագրի կազմութեան և բարեկրթութեան։ Դիշերօթիկները կը վայելեն ընտանեկան կատարեալ խնամք և հանգստաւէտութիւն՝ առողջապահիկ պայմաններու մէջ։

ԴԱՒԱՌՆԵՐԷ, վարժուհիի խնդիրը միանգամ ընդ միշտ լուծելու համար, գաւառային վարչութիւնք կարող են ուշիմ աղջիկներ ղրկել, այս վարժարանին մէջ դաստիարակուելու և ապա իրենց ծննդավայրին մէջ իբրեւ վարժուհի ծառայելու համար։

Բանակցութեան համար դիմել առ Ց. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ, Տեսուչ վարժարանին։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ՕՏԷՍԱ 6 ապրիլ.— Գազան էեալէթինէ Ըզգորբիթ խասթալըզընտան միւթէատիտ մուսապ զուհուրը իլար օլունուեար։

ԲԱՐԻՍ.— Բէիս Լուպէ հազրէթլէրի՝ բասգալիա կիւնլէրինի Մոնթէլիմարտա կէյիրտիքտէն սոնրա, տիւն սապան բարիսէ ալտէթ էյլէմիշ տիր։

ՏՐԱԿՆԻԱՆ.— Մ. Ժորժ Գլէմանսո՝ աեան մէճլիսինտէ Վար էեալէթի մէպուսուզուունա իրթիմապ օլունմուշ տրը։

ԲԱՐԻՍ.— Բէիսը հիւքիւմէթի հազրէթլէրի՝ Ռուսիա սէեահաթընա տաիր պաշ վէքիլ վէ ամիրալ Ռուսթան իլէ միւզաքէրաթ իճրա էյլէմիշ տիր։

ՄԱՏՐԻՏ.— Բարլամէնթօ՝ պաշ վէքիլ Մ. Սակասթանըն բրօկրամը թաստիպ էյլէմիշ տիր։

ԲԱՐԻՍ.— Իսվէճ գրալը հազրէթլէրի՝ պու սապահ պուրատա վասրլ օլմուշ տրը։

ԿԵՃԷՔԻ ԹԷԼԷԳՐԱՖԼԱՐ

ԼՕՆՏՐԱ, 7 ապրիլ.— Մ. Շալդ Պիւրկէր թարաֆընտան վէգու պուլան թէչէպպիւսին նէթիճէսի հագգընտա միւզաքէրաթ էյլէմէք իւզրէ, միւթէմէլէքաթ նէգարէթի տաիրէսինտէ պիր մէճլիսը վիւքէլա ագտ օլունաճագ տրը։

—Ախիրէն արզը թէսլիմիյէթի իտէն Պօէրլէր մէհանընտա, բէիս Բրիւկէրին պէօեիւք մախտումը տախի պուլունտուղունը՝ լօրտ Բիչէր իլար խտիեար։

ՄԱՏՐԻՏ.—Սքանիա գրալը հազրէթլէրինին թաճ կէյմէք մէրասիմինտէ հազրը պուլունմագ իւզրէ, տէվլէթլէր թարաֆընտան թանին զրլնան մուրախասլար՝ իրնտա գալուլ օլունաճագլար տրը։

Ի Լ. Ա. Ն

Տէրսէատէթ վէ ճիվարը իյէ էտիրնէ պաշ միւնիրիյէթի տարէքսինին իշպու 318 սէնէսի թամիրատը խաթուրը իշլուն, միւպարէքսանա լիւզում կէօրիւնէն պին պէշ եիւզ սէքսան պէշ ատէա քէսթանէ տիրէկի՝ պու քէրրէ Թէլէկրաֆի վէ Բօսֆոր նէզարէթի մէճլիսը իտարէսինէ վէ Ամարաղարը հիւքիւմէթը մահէլլիյէսինէ մէվգրը միւնադասան վազ իտիլտիի՝ վէֆիտրը հատտը լաեզգընտա կէօրիւլտիւի թագտիրատ, իհտիլէրինին իճրասը մուզարէր պուլունտուղը իլան իտիմիշ օլտուղունտան, կէլէճէք նիսանդն իւշինճի չարչէնպիհ կիւնի իհտիի եվէլիյէ վէ ֆէրտասը քէնդիչէնպիհ կիւնի հիւզատ պէշ թէնզիրաթ գապուլիյէ իհտիի գանիյէլէրինին իճրասը մուսամմէմ օրմաղտա, թաղիպ օլանլարըն՝ շէրաիթը միւնագասաեը կէօրմէք վէ տանա զիհետտ թագիրլաթը լազըմ ալարագ, անա կէօրէ միւնագասաեա կէրիմէք իչուն։ Եվվէլ էմրտէ հիւզատ օն հիսապլյա թէէմինաթը նագտիյէ վէ եախտա Տէրսէատէթ թիճարէթ օտասրյա մուգավէլաթ մահարրիրլիհինտէն մուսատագ քէֆալէթը գավիյէլէրինի համրէն ճիմատասան մասատա պէշէր կիւն թէլէկրաֆ վէ Բօսֆոր նէզարէթի մէճլիսը իտարէսինէ վէ Ամարաղարը հիւքիւմէթը մահէլլիյէսինէ միբրաճասթ էյլէմէլէրի՝ իլան օլունուր։

25 Մարտ 318

ՄԻՒՀԷԹԷՐԻՄ ՄԻՒԾԷԹՐԻԼԷՐԻՄԻԶԻ

ԿԻՒՋԷԼ ՊԻՐ ՀԷՏԻՅԷԷ

ՎԱՔՍԻՆ նամ սուրզ եանան իտարէ գանտիլի հէր եէրտէ սաթըլմագտա պըր։

Հէր գուլթուեա պիր քէրրէ ալամէթը ֆարիգամըզը թանըմագ իչուն, ազդգաթ իտինիզ։

Սթանպոլ մուհթէշէմ միւշթէրիլերիմիզէ թավսիյէ իտիմէքտան օլտուղումուզ պու իտարէ գանտիլէրի Ամսթէրտամա վագը Մ. Վէրգօրա վէ Զօնրն ֆապրիգալարընտան կէթիրիլմէքտէ պիր։ Ինալիս պալմամանտան մատամուլ օլտուգլարը կիպի, 6, 8 վէ 10 սաաթ միւթէմատիյէէն եանմագտա պըր։

Պու գանտիլին ֆիթիլէրի՝ էն եիւքսէք տէրէճէի հարաբէթէ մուգավէմէթ իտէր վէ կաղլարը պօղուլմազլար։

Հէմտէ ալունլարը եագմագ իչուն, սուեատա լիւզում եօգ պըր։ Պու՝ էն պէօհիւք մուհասէնաթտան պըր. չիւնքի, ատա՝ թէմիզլիյէ մանի պիր։ Պինաէն ալէհ, պու ֆիթիլէրի սուսըզ պիր թագագ իչինէ գօյմագ քեաֆի պիր։ Եագդըրնա, պիւթիւն կիճէ բարլագ պիր զրեա վէրիր վէ ասլա գօզու նէյր իմմէդ։ Ֆազլա օլարագ 24 գուլթու եագարգլարընը, կէթիրեճէքլէրի գուլթուլար՝ տէրունինէ պուլունան վէ ուսուլը խսթիմալինէ տաիր օլան սարը քեաղըսալարդյա իսալամ իտէնլէրէ կիւմիշ գալամալը վէ եախտա բէրուրէ վէ սիմլի թաշը պիր էրքէկ գրավաթ իչինէսի վէ եախտա գաուրն իչինէսի իհտա իտիլեճէքէ տիր։

Պիւթինմէմալիքը Օսմանիյէ իչուն, մէզգիւր ֆապրիգանընն չիւպիսի՝ Բաբանանբրոլ գումանեաը՝ Գումրու խանընդան Սթանպոլտա Սուլթան Համամընտա, Հաճօղուլօ խանընդն իւսթ գաթընտա 29 վէ 30 Նիսամէրօլու օտալարա նագլ իթմէկ պիր։ 9—26

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱԻ «ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ»Ի

Թ. պրակը։

Մամուլի տակ է Ժ. պրակը՝

Ժ. և վերջին պրակը լոյս տեսնելուն պէս պիտի գրքերի բաժանորդագրութիւնը։

ԵԹԷ ԿԸ ՓՈՓԱՔՒԻԹ առանց վնասակար նիւթեր պա՝ ոչկրու առողջարար սիկարի թուղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Պիպէրեանի

ԲԵՐԱ ԵՒ ՊԷՅՕՂԼՈՒ

անուն բուն գաղղիական ընտիր սիկարի թղթերը, որոնք ուրիշներէն առաւելութիւն մ'ալ ունին, գաղղիերէն և տանկերէն Բերայի զունաւոր քարտէսը պարունակելով։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Կեդրոնատեղին է. Կ. Պոլիս, Զիմպիւլի խան, Կարապետ էֆ. Պիպէրեանի վաճառատունը։

Մեծաքանակ գնող յանախորդաց և յանձնակատարներուն ԴՈՀԱՅՈՒԹԻՒՆ ԶԵՂՈՒ։

Ուրիշ զանազան սիկարի թղթեր ալ կը գտնուին վաճառատունս։

Կեդրոնէն դիմուլիք։

ՁԱՏԻԿ · ՁԱՏԻԿ ՁԱՏԻԿ

ՃԻՎԱՆ ՏԱՎՈՒՏԵԱՆ մեծ չաքարավաճառանոցը որ 1881էն ի վեր ծանօթ է հասարակութեան իբր առաջնակարգ ՄԱՔՈՒՐ և ԲԱՂՑՐԱՀԱՄ ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐ պատրաստող, այս անգամ կուգայ զեկուցանել իր պատուական յաճախորդներուն թէ, հոն, սովորաբար գտնուած թարմ անուշեղէններէն, Եւրոպական համեղ ըմպելիներէն, հարսնիքի կամ տօնօրհներու համար պատրաստուած «ֆոնտա»յէն, «բրթի ֆուռ», «ֆուռէ», «ֆաբ կլասէ», և այլ չաքարեղէններէն, ու «բաթիսբրի»ի վերաբերեալ ճոխ մթերքէն զատ, այս անգամ Զատկի առիթով, կարագ իւղ համեղ և քաղցրահոտ և ամէն տեսակէ ԶԷՕՐԷՔՆԵՐ

ԶԷՕՐԷՔՆԵՐ

ԶԷՕՐԷՔՆԵՐ յատկապէս պատրաստած է, է՛ն գրժուարահաճներն անգամ գոհացնելու յատկութիւններով օժտուած։

Ուստի եթէ կ'ուզէք ԶԱՏԻԿի առիթով ունենալ ընտիր

ԶԷՕՐԷՔՆԵՐ,

ԾԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐ

ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ, գիմեցէ՛ք

Ճ. ՏԱՎՈՒՏԵԱՆ

ՄԵՄ ՇԱՔԱՐԱՆՈՑԸ

Գումգապու, Սթամբուլի մօտ, թիւ 27, և Պալի-Փաշայի զառիվայրին վրայ գտնուող թիւ 50 խանութները։

ԴԻՄԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՔ

Տէր և Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ճ. ԴԱՅՍԷՐԵԱՆ

ՈՒԷՍՏԴԸՐՆ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱԾ ՄԱԽՍՈՒՐՍԾԵԼԻ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851Տէ ԹԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐԾԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թագմին օլունան զիյանլարընն մէճմուի	լինկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քեամիլէն թէէտիյէ օլունմուշ սերմայէ	» »	410,000

Թուրքիա շիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՒՌԻԷԼ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպոլ, Պահճէ Գարու, Անանիատի Խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր ահէնթէլէր արանըլմագտա սըր

ԻՍԹԱՆ. — Շէհրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Սլման գումբանիալարընն սերմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալտէ Ուէսթըրընի 125 % տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթըրն բագիպլէրինէ թէկթէվիւգ էթմիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ սըր։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՅԻ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին Ի ՊԱՌԻԶ Թանգարէն

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

Սրուեսատգիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ և եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաև թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի աղնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու զեղչազանց ժամանակութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընող ուղղողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրտաղաք և Կ. Իսմիթեան Որդիք վաճառատունները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ — ՊՊ. Լաքատիէ Որդի և Ընկ.

28, Ռիւ Շաթօտէն։

ՊՈՍՊՈՌ — ՊՊ. Ապքար և Ընկ.

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ — Պ. Մ. Գալֆեան.

ԳԱՀԻՐԷ. — Պ. Հ. Ռոզանթալ.

ՌՈՒՍՃՈՒԿ. — Պ. Պ. Կ. Իսմիթեան Որդիք.

ՎԱՌՆԱ. — Պ. Կէռան Արտիթի.

ՍԵԲԱՍՏԻԱ. — Պ. Պ. Վ. Ս. Մեծատուրեան։

ԻԶՄԻՐ — Պ. Յակոբ Մոմճեան։

ՌՈՏՈՍԹՕ — Պ. Յակոբ Բասմաճեան։

ԶՄԻՒՌՆԻԱ. — Պ. Հայրիպ Վառնինկ.

ՍԵԼԱՆԻԿ. — Պ. Տիկս Ֆէրնանտէզ.

ԻՍԿԻԹԻՊ — Պ. Մ. Քարուանս.

ՊԷՅՐՈՒԹ. — Պ. Ֆրանսէլ Շիֆֆնէր.

ՍԱՄՍՈՆ — Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք։

ՏՐԱՊԻԶՕՆ. — Պ. Արիս Կ. Իսմիհեան.

24—19

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՃԻՐՔԷԹԻ

ՍԷՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899տա	մէրի իւլ իճրա	էօմիւր սիկուրթաը պէտէլի ֆրգ.			19,534,276
»	»	եանկըն	»	»	460,267,203
»	»	»	»	բրիմի	1,433,965

Էօմիւր էնէրճէ վէ չօճուգլար իչին միւթէտիլ չէրաիթ իլէ սիկուրթա ագտատէր

Եանկըն ֆարը հէր նէվի պինա վէ էշեա իւզերինէ սիկուրթա ագտ իտէր։

Նէֆէլաթ ֆարը հարը մալ, եվրագը նագտիյէ վէ վաքօր սիկուրթաարը դասրալ իտէր։

Հիսէսատասան՝ 1896տա 18½ %, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ պիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրի (Տէրսաատէթտէ Գրէօի Լրօնտ, Օնկրօ Աւոթրիան Պանգ, Սոֆեատա Պանգ Նասիոնալ Պիւլկար։)

Թաշրալար իչին միւտատա վէ միւթէպէր քէֆալէթի ահէնթէլէր արանըլըյոր

Թիւրքիա իչին ումումի ահէնթէտ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրքէզպանի սոգագ, ճէպտիտ խան

Թիւրքիա իչին ումումի միւֆէթթիշ — Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

ՃԷՅՁԱՆ

ՀԱԶԸՐ ԷԼՊԻՍԷ ԻԶՈՒՆ ՊԷՕՅԻՒՔ ՄԱՂԱԶԱ

ԶԱՐԻՖ, ՌԻՃՈՒԶ վէ ՏԱՏԱՆԸԳԼԸ Սուլթան Համամընտա եէնի այբլան մէյտանա նազրը, Բինթո խանընդն խարիճինէ, Ն. 2։

ՃԷՅԼԱՆ մաղազասընտա զարիֆ, տաեանըգլը, ալէա վէ հէր մէվսիմին մօտասընա վէ հիւսնը թագիաթա մուվաֆֆըգ վէ հէր սինէ վէ վիճուտ ուլկուն էրքէկ վէ գատրն վէ չօճուգ էլպիսէլէրի մէվճուտ պուլունուր։

ՃԷՅԼԱՆ մաղազասընդն միւէսոիսի Ռուբէն Մաղաքեան՝ պիր չօգ սէնէլիք թէէրիւպէլէրինտէն, միւշթէրիլէրինն տախի խսթիֆատ իթմէսինի արզու իտէրէք, հէր պիր լիսպա իչուն օլ տէրէճէ ուճուզ վէ գապիւը իչթիրա ֆիսթլար թագտիր իթմիշ տիր քի, եէրլի վէ էնտէպի հիչ պիր մաղազա քէնտիսի իլէ բէգապէթ էտէմէզ։

Միւհթէրէմ միւշթէրիլէր՝ պիր թէշրիֆլէրիյէ մէղքիւր հագբգաթը թաստիգ պուեուրտաճագլար սրը։

Էմր պույրուլտուղը հալտէ, էօյլիւ իւզերինէ զանէթ եագբըբգը էլպիսէլէր տախի իմալ օլունուր։

ԲԱԶԱՐԼԸԳ ԵՕԳ ՏԸՐ։

ՆԻՄԷՐՕՍԸ 2 ԴՐՇ. ՏԸՐ

ԲԱԶԱՐ կիւնլերի տախի ԱԶԸԴ սրը։

ՏՐ ԿԱԼԻՆՕՍ

ԿԻԶԼԻ ԽԱՍԹԱԼԸԳԼԱՐ ԹԱՊԻՊԸ ԽՈՒՍՈՒՍԻՍԻ

Կալաթատա Սանտրգճըլար ճատտէսինէ 97 նիսամէրօլու թէէտավիխանէսինէ խասթալարը գապուլ վէ թէտավի իտէր։ Պէլ սօղուգլուղունուն էն չէտիտ վէ էն միւզմին հալինտէ վէ օնատան տօլաեը զուհուր իտէն պիր չօգ իտարար եօլու իւսթէլէրինի միւշթէէր պուլունան տօքթէօր ԿԱԼԻՆՕՍ՝ էն եէնի վէ ալէա ուսուլ իլէ, հիչ աղրը հիսս իթթիրմէքսիզին, ազ միւտտէթ զարֆընտա թէտավի իտէր։ Թէքէատիտ իսէնլէրէնն՝ իւճբէթի խասթալըգլարընն չիֆասընտան սօնրա ալընապիլիր։

ՖՐԷՆԿԻ Ղաեէթ եէնի վէ էվրոբատա թասթիգ օլունան սօն ուսուլ իւզրէ, ֆրէնկի խասթալըգընը թամ մուվաֆագբյեթէլէ թէտավի իտէր։ Հէր կիւն սաաթ կէնն10ա գատար, Կալաթատա Սանտրգճըլար ճատտէսինատ, Գարագուշ օթէլի գարշըսընտա լամպաճը տինքանը իւզերինտէ, 97 նօմէրօլու թէտավիխանէսինէ պուլունուր։ 16—40

ԲԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻՒ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ԱՄԷՐԻԿԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷՃՈՒՐ ՏԻՊԻՆ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՍԱՏԷ, ՄԷԹԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՖԻՖ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

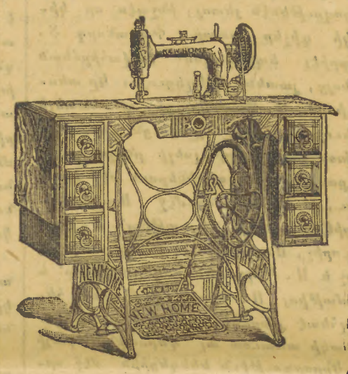

Մէղքիւր Սէրկիի Ումումիսինէ միւքեաֆաթը, HORS CONCOUR ըէգապէթսիզ գազանմըշ սրը։

Էն ուճագ թէէրրուսաթընա գատար էմսալընտա թէվէֆֆիւգ իտէր։

Թիւրքիա իչին եէկեաանէ ահէնթասը Ա.ՄԷՏԻՕ ՍԱԼՎԱԹՕՐ

Մէրքէզի ֆիրուսթը Սթանպոլտա, Պահճէ Գարուսընտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Ն՝ 7 թրամուէյ խաթթը իւզէրինտէ։ Շիհիպէլէր՝ Իզմիրտէ, Սիլիվրիտէ, Աֆիոն Գարահիսարտա վէ սաիրէ։

Լ'ԻՒՆԻՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐԾԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻՂՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

1828 Վէ 1829ՏԱ ԹԷՍՍԻՍ ԻՏԻԼՄԻՇ

Բարիսաէ Բլաս Վանտօմտա, 9 նօմէրօլու տաիրէի խուսուսի։

ՀԱՐԻՒԹ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սերմաեէ վէ իսթիհսաթ 107,000,000 ֆր.
Սէնէլէրին մագպուզաթը 21,000,000 »
Էօտէնէն զիեան 252,000.000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին գէյմէթի 19,000,000 »

1828 L'UNION DE PARIS

ԷՕՄՐ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սերմաեէ վէ իսթիհսաթ 153,000,000 ֆր
1900 մագպուզաթը 17,000,020 »
Էօտէնէն զիեան 120,000,000 »
Սիկուրթալը էօմիւր 260,000,000 »

ՊՈՒՇԻՐԹԷԹ զաեէթ միւսահա չէրաիթ իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գայտ իտէր

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տախի միւթէէլիֆ սուրէթտէ վէ խուսուսի էվվէն։

ֆիեսաթլա էօմիւր սիկուրթա իտէր։

ՇԻՐՔԷԹԻՆ ՊԱՆԴԱՍԸ «Պանդ Օթթօման» օլուպ, Սթանպոլ Ադանսը տախի Կալաթատա «Պանդ Օթթօման» գարշըսընտա սրը։

)(155)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՋԳԵԼԻՔ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՒՐԴԸ

ԱՌԷՊ ՅՈՒՇԱԳԱՅԻՆ ՆԵԱՆԴԷ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

Դ.

Երբ աներոջը հետ առանձին մնաց Օննիկ, ոչկի մը ևս անոր ներկայելով.

—Առ հայրի՛կ, ըսաւ, ասիկա հացագործին կու տաս, ես վաղը կանուխ գործիս պիտի երթամ. ալ հերիք է ինչ պարտեցանք նէ, քիչ մըն ալ գործի նայինք։

Դարբինը ոսկիի փայլէն չլանալով, անմիջապէս թօթափեց բարկութեան ժամին ու կեղծ մերժումով մը.

—Ի՞նչ նեղութիւն ճանըմ, մուտաց, հացագործը սա՛կն ինչ ընէ, ես կու տամ անոր։

—Դիտեմ որ կու տաս, բայց իմ փափաքս է որ ես ալ մասնակցիմ ծախքերուն։

—Ե՛ս, գո՛ւն կա՛յ տան մէջ, ամմա չըսիր ինչ գործ բռնելդ։

—Տեսայ որ գործերու վրայ յոյս դնելը պարապ բան է, Տագրեանի վաճառատունը մտայ պաչտնով։

—Տագրեանին վաճառատունը, բացագանչեց դարբինը, աչքերը խոշոր խոշոր բանալով։

Օննիկ։ չկրնալով նշանակութիւն տալ արհեստաւորին այս զարմացական հարցումին.

—Այո, պատասխանեց, ի՞նչ կայ որ։

—Սա հարուստ Տագրեան մը կայ նէ անոր քով։

—Այո՛, ճիշդ անոր քով։

—Աֆէրիմ Օննիկ, անիկա աղէկ մարդ է, հեղ մը «ոչ»ին բալիքը կորսնցուցած էր, ինձի կանչեցին, մէկ տեղը չաւրած բացի ոսկի մը պախչ տուաւ։

Անոնց այս խօսակցութեան առեն, ծերին ընդ-ոն ձեռքը, ներս մտաւ Ֆլօռա, որ աչխարհի ամէնէն երջանիկ աղջիկը կը սեպէր ինքզինքը այս պահուն։ Նշանածին անակնկալ բարեբաղդութիւնը բնականաբար իրեն ալ կը պատկանէր, քանի որ իր նեղ օրերուն մէջ հարիւրերորդ անգամն ըլլալով խոստացած էր Օննիկ, անպատճառ հարսնիքը կատարել, առաջին յաջողութենէն անմիջապէս վերջ։ Հետեւաբար այսպէս դարագլուխ մըն էր որ պիտի առաջնորդէր զինք ամուսնական երջանկութեան։

Դեռատի աղջիկը սրտին հրճուանքէն, քալելէ աւելի կը ցատկռտէր, հօր դժան ակնարկներէն մաքառնենգուած ժպիտներ ուղղելով նշանածին, սենեակէն ներս եկեմուտ ըրած առեն։ Երկու էրիկ մարդոց խօսակցութեան մէջ երբ Տագրեանի անունը լսեց, ականջները սրեց ու ինքզինքը միջամտելով.

—Ան Տագրեանին կնիկը այսօր վարպետս եկաւ, հա՛յրիկ, ըսաւ, տեսնա՛ս, ի՞նչ բարեսիրտ կնի՛կ, ամենեւին հպարտութիւն չկայ վրան, քովերնիս եկաւ, մազերնիս շոյեց, աչխատեցէ՛ք, ըսաւ։

—Զեզի՞ եկաւ, հարցուց Օննիկ ակամայ ցնցուելով, Վահէի մօրը, տիկին Մերուշեանին։

—Այո՛, և երկու ժամի չափ ապասնին տեսակցեցան վարպետս հետ։

—Զարմա՞նք, մուտաց Օննիկ. յեստոյ նշանածին դառնալով.

—Ուրիշ անգամներ ալ եկա՞ծ էր։

—Տիկին Տագրեանի գալը չեմ յիշեր, բայց վարպետս երբեմն կ'երթար անոնց։

—Հասկցա՞ր, թէ ինչո՞ւ համար եկած էր։

—Պարզ այցելութիւն մը ըլլալու էր, կարծեմ, կարի, ձեւի խօսք չըրին։

Օննիկ՝ հակառակ իր բարի ըլլալու ուխտին, չկրցաւ հետաքրքրութիւնը սանձել ու թէեւ ակամայ, սակայն սկսաւ խորհիլ Տիկին Տագրեանի այցելութեան վրայ։

Հետեւեալ առաւօտ կանուխ վաճառատուն գնաց Օննիկ, ու նոր աչխատութիւն պահանջելով մինչեւ կէս օր զբաղեցաւ։ Բանի՛ աչխատէր, այնչափ սիրտը կը տաքնար գործին վրայ եւ նոր եռանդով ու ոգեւորութիւնով կը փարէր անոր։

Զորս օր այսպէս չարունակէլէ ետք, կանչեց զինք Տագրեան ու լուրջ դէմքով մը,

—Հիմա կը հաւատամ որ, ըսաւ, խեղճ մը գոյութիւն ունի մէջդ։

—Այո՛, պատասխանեց Օննիկ, դուք ստեղծեցիք զայն և ես ալ կ'զգամ անոր գոյութիւնը իմ մէջս։

—Կուզում պիտի ընեմ խղճիդ և կարեւոր գաղտնիք մը պիտի վստահիմ քեզ, ինչ որ իմս չէ թէեւ, բայց ամենեն պատուական մէկ բարեկամինս է և չեմ ուզեր որ հրապարակուի, այսչափը բաւական է կարծեմ։

—Վստահ եղիր, ինձի հետ գերեզման պիտի տանիմ ինչ որ հաղորդէք ինձ այս առթիւ։

—Ես ալ ատանկ կը պահանջեմ։ Վահէն կը ճանչնամ ըսիր, իրօք կը ճանչնա՞ս զայն տղայութենէ և ինչ գիտես իր մասին։

Օննիկ չկրցաւ յուզում մը զսպել որուն ազդեցութենէն դեղին կարմրեցաւ. Տիկին Տագրեանի դերձակուհիին տուած այցելութիւնը, միլիոնատէրին այս խորհրդաւոր հարցումը, կասկած չէին ձգեր, Վահէն պիտի փեսայանար անոնց։

Տագրեան կռահելով խօսակիցին մտքէն անցածը.

—Ինչո՞ւ այլայլեցար, Օննիկ, հարցուց.

—Ակամայ զգացում մը զոր չէք տեսներ կարծեմ, պատասխանեց Օննիկ ընկճուած ձեւով, բայց վստահ եղէք որ բարի պիտի ըլլամ, պիտի յաղթեմ Վահէի դէմ սնուցած ատելութեանս ոորուն համար անիրաւ եմ։

—Ապրի՛ս, նշմարեց Տագրեան տեսնելով գերմարդկային ճիգը, զոր կ'ընէր Օննիկ նախանձու կիրքին յաղթելու և բարի ըլլալու համար, ինչպէս խոստացայ, ո՛րչափ ազնիւ զգացումներ տեսնեմ վրադ, նոյն չափով պիտի վարձատրեմ քեզ։ Մնաց որ Վահէի մասին բրած քննութիւնս բնաւ չպատկանիր ինձ, ասոր վստահ եղիր կատարելապէս, բարեկամի մը հաշուոյն կը գործեմ և կը պահանջեմ քեզմէ որ Վահէին, մօրն ու Մերուշեան ընտանիքին համար գիտցածներդ ըսես ամենայն ճշդութեամբ ու չդիտցածներդ ալ հետամուտ ըլլաս ուղիղ աղբիւրներէ քաղելով ինձ հաղորդելու։ Առաջին գործն է այս որ պիտի յանձնեմ քեզ, եթէ ասիկայ պատուաւորապէս գլուխ հանես...։

—Բարի՛, գոչեց Օննիկ, անկեղծ շեշտով մը, եթէ իմ անձնական դատասանս հարցնէք՝ բարի՛, առաքինի, աննման տղայ է Վահէն, պէտիկ հասակէն կը ճանչնամ զինքը, օր մը բարոյականի հակառակող ընթացքի մէջ չեմ տեսած զայն։

—Հապա ինչո՞ւ աւրուած էր հետդ.

—Ես տեղի կուտայի, Վահէ յանցանք չունէր։

—Բարեկամս այսպէս չի պահանջեր սակայն, անիկայ մանրամասն կենսագրութիւնը կ'ուզէ Վահէի, մօրը, հօրը մանաւանդ որուն անունը չկայ մէջ տեղ։

—Հա՞յրը, իրաւ որ բնաւ տեսած չեմ զայն, ոչ ալ անոր մասին խօսած է Վահէ։

(Շարունակելի)